

Yù Napolu nga Túrâ ni Pablo sù ira Manguruk nga taga Korinto

Yù Meyannung sù Túrâ

Yù ili na Korinto yù karakalán nayù ira ili sù purubinsia na Akeya, nga lugár nga mangngágan ta Garesia kunangan, á Gareko yù ággubobuk da. Á gapu ta aggik na bebay yù gián nayù ili, aru yù ira barangay nga maddung tán, nga naggapu ta arayyu, ta umay yù ira tatolay nga malláku ta magannagannuk.

Á aru gapay yù ira makkakerumá nga tatolay nga maggián sù ili. Á neparámak yù ili, gapu ta aijan tán yù makkakerumá nga narákè. Á sù ngaw pattúrâ ni Pablo sù ira taga Korinto, aru yù ira makkakerumá nga sináddios da, á narákè gapay yù ággangnuá nayù ira tatolay ta pakimore ra sù ira sináddios.

Á aru gapay yù ira Kudío nga naggián ta ili na Korinto, nga aijan gapay yù ággagammungád da, gapu ta si Namarò yù pakimorayád da. Á nakipaggián ngaw nira si Pablo. Keggá ni Pablo tán, mináppadday ta tarapál nga tabbì na ayám áнна nakannak nga gámi, ta yáyù ággalerán na. Á minay nepaggagammung sù ira Kudío, tapè ituddu na nira yù meyannung kê Apu Kesu (Kingnuá 18:3). Á aru gapay yù ira Gareko nga mepaggagammung nira, áнна yù ira káruán nga ari Kudío, nga mangikatalà kê Apu.

Á páno ni Pablo ta Korinto, nagaru yù ira nga mangikatalà kê Apu Kesu. Ngam sù pakkakápereperang da ta ubobuk, initúrâ da laguk yù iyabbù da kê Pablo nga meyannung sù panguruk da nga inituddu ni Pablo nira. Á initubbuk da kuna ta Epeso. Yawe túrá yù itabbák ni Pablo sù túrá da.

Yù Mayán nayù Túrâ

Yù Pamegapu nayù Túrâ (1:1-9)

Ikomá ni Pablo sù ira Manguruk ta Pattatáddayad da yù Nonò da
(1:10–4:21)

Yù Meyannung sù Ággasigurá nayù ira Makkábbalay (5:1–7:40)

Yù Meyannung sù Kanan nga Meyátáng ta Sináddios (8:1-13)

Yù Mepángngá nga Akkuán nayù Minángngilayalayâ (9:1-27)

Mepugik nittam yù Makimoray ta Sináddios (10:1–11:1)

Yù Meyannung sù ira Bábbay nga Mangikatalà kê Apu (11:2-16)

Yù Panaddamát tam ta Pate ni Apu Kesu nga Ingágad da ta Pamúgák ni Apu
(11:17-34)

Yù Makkakerumá nga Pakáwayyá tam nga Naggapu sù Mangilin nga
Ikararuá (12:1-31)

Makkaká-iddù ittam (13:1-13)

Yù Duá nga Pakáwayyá na Tolay nga Iyawâ ni Namarò (14:1-25)

Yù Ákkimore tam kê Namarò ta Paggagammung tam (14:26-40)

Yù Paginnanolay ni Apu Kesu Kiristu áнна yù Iddanamát tam nga
Paginnanole tam (15:1-58)

Yù Pangabbák naw sù ira Wáwwagi tam nga Magáwák (16:1-4)

Yù Panalákkuruk ni Pablo nga Manúllun sù ira taga Korinto (16:5-12)

Yù Naporián nga Pangitabarang ni Pablo (16:13-24)

1 ¹ Sikán si Pablo nga sinullà ni Namarò, ta umayà mangilayalayâ sù meyannung kê Apu Kesu Kiristu. Á si Sostenes yù kabbuluk ku, nga wagi tam megapu sù pangikatalà tam kê Apu Kesu. ² Á nakapattúrâ kami nikayu nga taga Korinto,^a nga maggagammung tán nga makimoray kê Namarò, sikayu nga taggitádday nga napakarenuánin yù nonò na megapu sù kepattatádde na kê Apu Kesu. Ta inagálán na kayu ni Namarò, tapè pabbalinan na kayu ta mangilin nga tatole na, nga makimoray kuna ta pannakabaggi ni Apu Kesu Kiristu, nga kunnay sù pakimore mi gapay áнна yù ira nga ajjan ta ngámin nga lugár nga makiyápu kê Apu Kesu Kiristu nga Yápu tam. ³ Á parè bì ta napiá yù gawagawáyán naw áнна yù ággián naw, tapè magimammâ yù nonò naw megapu sù pangikállà di Namarò nga Yáma tam kê Apu Kesu Kiristu nga Yápu tam.

Yù Paddáyo ni Pablo

⁴ Á dayarayáwak ku si Namarò, ta aringà makabalabálà kuna, gapu ta pangikállà na áнна pangiddù na nikayu, ta mesipà kayu kê Apu Kesu Kiristu megapu sù pangikatalà naw kuna. ⁵ Á gapu ta ángngabbák ni Apu Kesu nikayu, napammapiá yù ngámin nga meyannung sù ákkiyápu naw kuna, á kánnámmuán naw ta napiá yù kuruk nga bilin na, áнна makáwayyá kayu nga mangibukalán sù kebalinán na. ⁶ Ta nepatattà ta napiá ta nonò naw yù bilin ni Namarò nga meyannung kê Apu Kesu, á napasigaggâ yù ángnguruk naw kuna. ⁷ Á yáyù nga awán ta kúráng nayù iniyawâ ni Namarò nikayu, nga pakáwayyá naw nga mamalurò sù ipakuá na nikayu, ta pagiddi-iddak naw ta pattoli ni Apu Kesu Kiristu, nga Yápu tam. ⁸ Á uputan ni Namarò nga abbágán sikayu ta áddè ta pagáddekán na ággaw, tapè napasigaggâ yù pangikatalà naw kuna áнна awán ta pakaliwatán naw sangaw nu duttál yù ággaw nga pattoli ni

^a 1:2 Bibbiram mu yù meyannung sù pangilayalayâ ni Pablo sù ili na Korinto: Kingguá 18:1-17.

Apu Kesu Kiristu, nga mamananunnù ta ngámin nga tatolay. ⁹Á mapalurò yian gemma, ta mekatalà si Namarò, á aggina yù nagágál nikayu, ta mepattatádday kayu sù Anà na, si Apu Kesu Kiristu nga Yápu tam.

Nassisinná yù ira Mangikatalà nga taga Korinto

¹⁰Á wáwwagì, yawe ikomâ nikayu megapu sù pakáwayyâ nga naggapu kâ Apu Kesu Kiristu nga Yápu tam. Pattatáddayan naw yù nonò naw, tapè ari kayu massisinná. ¹¹Yáyù itabarang ku nikayu, gapu ta ajjan yù ira kábbale di Kulowe nga nangiránuk nikán ta ajjan nikayu yù ira naddaráma. ¹²Ta ajjan yù ira nga kunniaw yù kagiad da, “Si Pablo yù tuttulam mi,” kud da. Á yù ira káruán, “Sikami yù tumuttuttul kâ Apolo,”^b kud da. Onu kagian nayù ira káruán, “Tuttulam mi si Eduru,” kud da. Á ajjan yù ira nga kagiad da, “Si Apu Kesu Kiristu yù tuttulam mi,” kud da.

¹³Aro! Mesinná panò si Apu Kesu Kiristu! Ari gemma! Á sikán panò yù natay ta kurù nga netapil megapu nikayu! Onu narigù kayu panò megapu ta kesipátán naw yù ngágan ni Pablo? Ari gemma, nu ari galá megapu ta kesipátán naw yù ngágan ni Apu Kesu Kiristu.

¹⁴Á magayáyákà ta allà ni Namarò ta baddi lâ nikayu yù jinigù ku. Aggira lâ di Kirispo kâ Gayo,^c ¹⁵marakè kagian naw ta sikán yù tuttulan naw, nu sikán nakuan yù nanigù nikayu. ¹⁶Á manonokin ta jinigù ku gapay yù ira kábbale ri Estepano.^d Ngam aggira lâ manonò ku nga jinigù ku. Awán ta tanakuán nga manonò ku. ¹⁷Ta jinok nangà ni Apu Kesu Kiristu, nga ari ta manigù ta tatolay, nu ari galá ta mangilayalayákà sù napiá nga dâmak nga meyanung kuna. Á ta pangilayalayâ ku, arák ku iniyusá yù monak nga ubobuk áнна yù pakáwayyâ nayù sírik nayù ággubobuk ku, marakè maginná naw lâ yù ubobuk ku, ngam arán naw kánnámmuán yù pakáwayyâ nayù pate ni Apu Kesu ta kurù.

Ajjan kâ Apu Kesu Kiristu yù Pakáwayyâ ni Namarò áнна yù Sirik na

¹⁸Á yawe bilin ni Namarò yù meyanung sù pagikáru ni Apu Kesu Kiristu ta liwiliwâ na tatolay sù pate na ta kurù. Á yù ira tatolay nga ari manguruk, nga mekanâ noka sù pangukum ni Namarò, á kagiad da ta awán ta serbi nayù bilin ni Namarò. Ngam sittam nga makiyígù kâ Apu Kesu, ammu tam yù pakáwayyâ nayù bilin ni Namarò, ta yáyù nga makiyígù ittam kuna, gapu ta naginná tam yù bilin na. ¹⁹Á ajjan yù dán nga netúrâ, nga inipetúrâ na ngaw ni Namarò, nga kun na,

“Darálak ku yù sírik nayù ira tatolay nga makkagi ta masírik ira áнна naggigiámmu ira, nga ari manguruk nikán.

^b 1:12 Asinni si Apolo? Kingnguá 18:24-28 ^c 1:14 Asinni di Kirispo kâ Gayo? Kingnguá 18:8; Kingnguá 19:29; Roma 16:23 ^d 1:16 Asinni si Estepano? 1 Korinto 16:15

Á gammák ku yù pakáwayyá nayù ira tatolay nga makkagi ta makánnámmu ira, tapè ari mapalurò yù akka-akkuád da, á mabbábáng ira nga mapállá.”^e

20 Á anni laguk yù ággigián nayù ira tatolay nga masírik, áнна yù ira naggigiámmu sù tunung ni Moyses, áнна yù ira masírik nga mamereperang ta ubobuk? Yù ira tatolay nga ari manguruk kâ Namarò, mássiki nu aru yù ammu ra, ipasingan ni Namarò ta awán ta serbi nayù ngámin nga ammu ra, á kunnay ta molapá ira, gapu ta arád da kurugan si Namarò.

21 Á megapu sù sírik ni Namarò, yáyù nga sinalákkuruk na ta arád da mánnámmuán nayù ira tatolay yù Namarò nira megapu sù kagiad da nga sírik da, nu ari galâ ta iyígù na yù ira nga mangikatalà kuna, megapu sù bilin na nga ilayalayâ mi, nga ibiláng nayù ira ari manguruk ta awán ta serbi na. 22 Á yù ira Kudio, ari ira manguruk kâ Namarò, nu arád da masingan yù pamagaddátu na. Á yù ira Gareko, alerad da yù ibiláng da ta masírik. 23 Ngam sikami, ilayalayâ mi si Apu Kesu Kiristu nga natay ta kurù, nga nagikáru ta liwiliwâ na tatolay. Á yù ira Kudio, manakì ira nga magginná, gapu ta iluddè da yù natay ta kurù. Á yù ira ari Kudio, kagiad da ta awán ta serbi nayù kingnguá ni Apu Kesu, áнна kagiad da ta molapá yù ira mangikatalà kuna. 24 Ngam sittam nga manguruk sù pagágál ni Namarò ta umay ittam makiyígù kuna, mássiki nu Kudio onu ari Kudio, ammu tam ta makáwayyá si Apu Kesu Kiristu nga mangiyígù ta tatolay, megapu sù pakáwayyá ni Namarò áнна sírik na.

25 Á yù pinalurò ni Namarò, nga kagian nayù ira ari manguruk ta awán ta serbi na, yáyù masírik ánnè ta ngámin nga sírik da. Á yù kagiad da ta kapi ni Namarò, yáyù masikan áнна makáwayyá ánnè ta ngámin nga pakáwayyá na tatolay áнна sikad da. Ta kagian nayù ira ari manguruk ta awán ta serbi nayù pate ni Apu Kesu, ngam sinalákkuruk ni Namarò ta yáyù gapu na nga pakomán na yù ira nakaliwâ. Á kagiad da ta makapi si Namarò gapu ta arán na inililli si Apu Kesu sù pate na ta kurù, ngam sinalákkuruk ni Namarò ta yáyù gapu na nga iyígù na yù ira tatolay, tapè ari ira sangaw mekanakanâ ta pangukum na.

26 Á wáwwagì, nonopan naw yù ággigián naw lage naw nanguruk sù pagágál ni Namarò nikayu. Baddi lâ nikayu yù inibiláng nayù ira ari manguruk ta masírik, onu makáwayyá, onu kátannangán. Ngam piníli na kayu ni Namarò, tapè sikayu yù manguruk kuna. 27 Ta piníli ni Namarò yù ira tatolay nga kun na awán ta ammu ra ta ánninganán nayù ira ari manguruk, tapè mepasiránán yù ira nga makkagi ta masírik ira. Á piníli ni Namarò yù ira tatolay nga makapi, tapè mepasiránán yù ira makáwayyá.

28 Á yù ira nga meluddè, nga uyoyungán nayù ira ari manguruk áнна kagiad

^e 1:19 Isaya 29:14

da ta awán ta serbi ra, aggira yù piníli ni Namarò, tapè ipakánnámmu na ta kuruk nga awán ta serbi nayù ibiláng na tatolay ta importá ta dabbuno.

²⁹ Á yù ira ari mebiláng ta importá ta dabbuno, aggira yù piníli ni Namarò, tapè awán ta tolal nga aijan yù awayyá na nga mappeddaráyaw ta arubáng ni Namarò. ³⁰ Ta si Namarò yù manotolay nittam, á pinattatádde na ittam kâ Apu Kesu Kiristu, tapè mesipà ittam sù sírik na áнна piá na. Á megapu kâ Apu Kesu Kiristu, nga nagikáru ta liwâ tam, pakomán ni Namarò ittam, tapè ari ittam mekanakanâ sù pamagikáru na. Á pakarenuán na yù nonò tam, áнна pabbalanan na ittam ta tatole na. ³¹ Á yáyù nga aijan yù dán nga netúrâ nga kunniawe, “Nu aijan yù iparáyaw na tolal, á ari yù baggi na, nu ari galâ si Apu Kesu Kiristu nga Yápu na, áнна yù kingnguá ni Apu megapu kuna.”^f

Yù Napiá nga Dámak nga Meyannung sù Ketapil ni Apu Kesu Megapu nittam

2 ¹ Á síkán, wáwwagi, labbè ku sù gián naw nga umay mangilayalayâ sù bilin ni Namarò, arák ku iniyubobuk yù monak onu masírik nga ubobuk nayù ira naggigiámmu. ² Á ta paggiák ku nikayu, initalákkuruk ku ta yá lâ ilayalayâ ku si Apu Kesu Kiristu, nga natay ta kurù, nga netapil megapu nittam. ³ Á nakapingâ áнна namippippigâ nga naganássing. ⁴ Á ta pangilayalayâ ku, arák ku iniyubobuk yù monak áнна masírik, ta arát takayu kinagumán megapu sù ággubobuk ku. Ngam kinuruk naw yù bilik ku megapu galâ sù pakáwayyá nayù Mangilin nga Ikararuá ni Namarò. ⁵ Á yáyù nga ikatalà naw si Apu Kesu Kiristu, ari megapu sù sírik na tolal, nu ari galâ megapu sù pakáwayyá ni Namarò.

Yù Sírik ni Namarò

⁶ Á ta pangituddu mi sù ira nga napasigaggâ yù ángngikatalà da kâ Apu Kesu, masírik áнна monak yù ubobugam mi, ngam dumá sù kagiad da ta masírik nayù ira kátannangán nga mammaguray ta dabbuno, áнна yù ira káruán nga tatolal nga ari manguruk kâ Apu. Ta mappasá sangaw yù ibiláng da ta masírik áнна yù pakáwayyá ra. ⁷ Ngam yù sírik nga ubobugam mi yù sírik ni Namarò nga inilímak na ngaw ta tatolal. Ta sù ngaw lage na namarò ta dabbuno, sinalákkuruk ni Namarò yù akkuán na, tapè mesipà ittam sù pammagure na ta lángi. ⁸ Á awán ta mammaguray ta dabbuno nga nánámmuán na yù sinalákkuruk ni Namarò. Ta nu nánámmuád da nakuan, arád da nakuan pinapátay ta kurù si Apu Kesu, nga kotunán nga mammaguray.

⁹ Á yù ipakánnámmu mi, yáyù inipetúrâ na ngaw ni Namarò sù dán nga libru, nga kun na,

^f 1:31 Jeremia 9:24

“Makapállâ yù talákkurugan ni Namarò nga akka-akkuán na megapu sù ira nga mangiddù kuna, nga arád da paga bulubugá nasingan onu nagingná, áнна arád da paga manonò!”^g

¹⁰Ngam dannian yù inipalappâ ni Namarò nittam, megapu sù Ikararuá na. Ta yù Ikararuá ni Namarò, ammu na ngámin, mássiki yù monak nga nonopan ni Namarò. ¹¹Á ta ángngarigán, asinni panò yù makánnámmu sù aijan ta nonò na tolay, nu ari galâ yù tolay lápay? Á kunnian gapay kê Namarò, ta awán ta makánnámmu sù meyanung kê Namarò, nu ari galâ si Namarò áнна yù Ikararuá na. ¹²Ngam sittam nga mangikatalâ kê Namarò, dumá yù nonò tam ta nonò nayù ira tatolay ta dabbuno nga ari manguruk kê Apu, gapu ta iniyawâ ni Namarò nittam yù Ikararuá na nga maggián nittam, tapè matákkilalát tam yù ngámin nga naggapu kê Namarò nga iyawâ na nittam.

¹³Á ta pangilayalayâ mi karannian, arám mi iyubobuk yù masírik nga ubobuk nga naggapu ta nonò na tolay ta dabbuno, ngam iyubobuk mi lâ yù ipakánnámmu nayù Ikararuá ni Namarò nikami. Á megapu sù ángngabbák na nikami, ibukalám mi yù kuruk nga meyanung kê Namarò sù ira tatolay nga aijan nira yù Mangilin nga Ikararuá. ¹⁴Ngam yù ira tatolay nga ari manguruk, nga awán nira yù Ikararuá ni Namarò, arád da alawatan yù netuddu nga naggapu sù Ikararuá ni Namarò, gapu ta kagiad da ta awán ta serbi na. Á arád da máwayyá nga kánnámmuán, gapu ta awán nira yù Ikararuá ni Namarò nga mangabbák, tapè kánnámmuád da nakuan. ¹⁵Ngam yù tolay nga manguruk, nga aijan kuna yù Ikararuá ni Namarò, ammu na yù mappíli sù napiá, á panakitán na gapay yù ari napiá. Ngam yù ira tatolay nga ari manguruk kê Namarò, arád da kánnámmuán yù ággangguá nayù tolay nga manguruk kê Apu. ¹⁶Á aijan yù netúrá sù dán nga libru, nga kun na,

“Egga panò yù makánnámmu sù nonò ni Apu Namarò?

Egga panò yù makáwayyá nga manabarang kuna?”^h

Awán gemma. Ngam sittam nga mangikatalâ kê Apu Kesu Kiristu, kánnámmuát tam yù naggapu ta nonò na, megapu sù Ikararuá na nga maggián nittam.

Yù ira Tatolay nga Masserbi kê Namarò

3 ¹Ngam sikayu, wáwwagì, ta keggâ ngaw ta gián naw nga mangituddu nikayu, arák ku inituddu yù monak nga kunnay sù ituddù sù ira tatolay nga tumulù sù Ikararuá ni Namarò. Ngam ággibajjì lâ yù ángngituddù nikayu, nga kunnay sù pangituddù ta tolay nga tuttulan na lâ paga yù karagatán na baggi na. ²Á kunnay kayu paga ta

^g 2:9 Isaya 64:4 ^h 2:16 Isaya 40:13-14

abbing nga massusu, ta arán naw kánnámmuán yù monak nga ituddù nakuan nikayu. Á yáyù nga ággibajjì lábbì yù ángngituddù nikayu. Á mássiki nu kunangane, arán naw paga mánnámmuán!ⁱ ³Ta akkuán naw paga yù akka-akkuán nayù ira ari manguruk kê Apu. Mangabubu kayu áнна maddaráma kayu, á yáyù nga mepasingan ta kun na kayu ta tolay ta dabbuno nga akkuán na yù karagatán nayù baggi na, nga ari manguruk kê Apu. ⁴Ta ajjan nikayu yù ira makkagi ta tuttulad da si Pablo áнна yù ira makkagi ta si Apolo yù tuttulad da, á yáyù nga mepasingan ta akkuán naw lâ paga yù akka-akkuán nayù ira tatolay ta dabbuno nga ari manguruk kê Apu.

⁵Á anni laguk yù kingnuá ni Apolo? Á anni laguk yù pinalurò ku? Masserbi kami kê Namarò, nga mangilayalayâ sù bilin na, tapè ikatalâ naw si Apu Kesu. Á sinuppál mi lâ yù inipakuá ni Namarò nikami nga katággitádday. ⁶Á meyárik kami sù ira nga pattarabakuan nayù makáddabbun, ta sikán yù kun na doban na nga umay mammulá ta bukal, á si Apolo yù kun na doban na nga umay massikkuk ta danum. Ngam si Namarò yù mamarakal sù inimulá mi.

⁷Á yáyù nga ari makáwayyá yù mammulá onu yù massikkuk, ta si Namarò galâ yù mamarakal sù nemulá. ⁸Á arán na irumá ni Namarò yù mammulá áнна yù massikkuk, ta iyawâ na nira nga katággitádday yù bálâ na nga mepángngâ ta pattarabáku na. ⁹Á sikami kê Apolo, makkabbulun kami nga makká-abbák nga mangituddu nikayu, ta yáyù passerbi mi kê Namarò. Á meyárik kayu ta ákkomanán ni Namarò.

Á meyárik kayu gapay ta balay nga paddayan ni Namarò. ¹⁰Á megapu sù allâ ni Namarò nikán, iniyawâ na nikán yù pakáwayyâ nga mangabbák kuna ta pappadde na sù bale na. Á kunnayâ ta makáwayyâ nga mabbalay, nga mangabbák kê Apu. Á kunnayâ ta nangipay ta panáddagán nayù balay, ta sikán yù napolu nga mangilayalayâ sù bilin ni Namarò nikayu. Á ajjan gapay yù ira nga kun na mamalin ta balay. Á sittam nga katággitádday, imugurán na laguk ta napiá yù áppadde na. ¹¹Ta awán ta tanakuán nga meyárik ta panáddagán nayù balay nga ipapadde ni Namarò, nu ari galâ si Apu Kesu Kiristu, nga kun na kallang nga nepatáddagin. Ta aggina lâ yù pangikatalakát tam.

¹²Á ta ángngarigán, yù ira mamalin ta balay, makkakerumá yù ilannâ da sù balay. Á kunnian sù ira mangituddu, ta makkakerumá yù ituddu ra. Á yù ira nga napiá yù ituddu na, kunnay ta ilannâ da ta balay yù buláwán, áнна pinaláta, áнна nanginá nga batu. Ngam nu ari napiá yù ituddu ra, á kunnay ta ilannâ da ta balay yù kayu nga támâ, áнна mimì, áнна don na niuk. ¹³Á sangaw nu duttál yù ággaw nga pamanunnù ni Apu Kesu ta tatolay, mepalappâ yù sinarabáku tam nga katággitádday, nu

ⁱ 3:2 Kebru 5:12-13

napiá. Ta pasikkálan ni Apu yù kingnguá tam, nga kunnay ta ipe na sù api, á maggián lâ yù napiá nga inipakuá ni Namarò nittam, ngam kengá lâ nga kunnay ta matuggi yù akkuát tam nga narákè onu yù awán ta serbi na. ¹⁴Á nu maggián yù sinarabáku tam, nga kun na balay nga pidde tam nga ari matuggi, á napiá yù bálà tam nga iyawâ ni Namarò nittam nga katággitádday. ¹⁵Ngam yù tolay nga ari napiá yù ituddu na, á kunnay ta matuggi yù sinarabáku na, á kengá lâ. Ta awán ta bálà na. Ngam meyígù yù baggi na lâ, nga kun na tolay nga nelilli sù katuggi nayù bale na, nga awánin ta kukuá na.

¹⁶Á arán naw pandò ammu ta sittam ngámin nga mangikatalà kâ Apu Kesu yù kun na mangilin nga bale ni Namarò? Ammu naw gemma! Ta maggián nittam si Namarò, gapu ta aijan nittam yù Ikararuá na.^j ¹⁷Á nu aijan yù tolay nga manarál sù mangilin nga bale ni Namarò, á aggina gapay yù darálan ni Namarò. Á sikayu lápay nga mangikatalà kuna yù mangilin nga bale ni Namarò.

¹⁸Arán naw laguk ilogò yù baggi naw! Ta nu aijan yù tolay nikayu nga kagian na ta masírik ta ánninganán nayù ira tatolay ta dabbuno nga ari manguruk kâ Apu, á napiá nakuan nu mabbáli ta kun na molapá, nga awán ta ammu na ta ánninganád da, tapè mepakánnámmu kuna yù kukurugán nga sírik nga naggapu kâ Namarò. ¹⁹Ta yù sírik nayù ira tatolay ta dabbuno, yáyù ibiláng ni Namarò ta awán ta serbi na. Á aijan yù netúrâ sù dán nga libru nga bilin ni Namarò nga kun na, “Yù ira tatolay ta dabbuno nga monak yù sírik da, á yá lâ pabbalinád da yù kunnay ira ta nasikuatán, ta yù sírik da yù gapu na kelogò da lápay, megapu sù ure ni Namarò.”^k

²⁰Á aijan gapay yù netúrâ sù bilin ni Apu nga kunniaw: “Ammu ni Namarò ta awán ta serbi nayù nonopan nayù ira tatolay ta dabbuno nga kagiad da ta masírik.”^l ²¹Á arán naw laguk ipappeddaráyaw yù ira tatolay nga mangituddu nikayu, ta si Namarò yù maddok nira ta umay ira masserbi nikayu. Ta iniyawâ na nikayu ni Namarò yù ngámin nga pammakapián naw. ²²Á jinok nangà ni Namarò, áнна jinok na gapay di Apolo kâ Eduru, ta umay kami masserbi nikayu. Á talákkurugan ni Namarò ta mabbáli ta pakkapiánát tam yù ngámin nga aijan ta dabbuno, yù ngámin nga mesimmu kunangan áнна yù mesimmu noka, áнна yù áttole tam áнна yù pate tam. Ngámin dannian yù naggapu kâ Namarò, tapè pabbalanan na ta pakkapiánát tam, ²³gapu ta sittam nga mangikatalà yù kukuá ni Apu Kesu Kiristu. Á si Apu Kesu Kiristu yù kukuá ni Namarò.

Yù ira Sinullà ni Namarò nga Minángngilayalayâ kâ Apu Kesu

4 ¹Á kunniaw laguk yù pangibiláng naw nikami kári Apolo, ta masserbi kami kâ Namarò. Ta inikatalà na nikami ni Namarò yù

^j 3:16 1 Korinto 6:19; 2 Korinto 6:16 ^k 3:19 Job 5:13 ^l 3:20 Salmo 94:11

pangilayalayâ mi sù bilin na nga meyannung kê Apu Kesu, nga inilímak na ngaw ta tatolay. ²Á yáyù nga tuppálam mi ta napiá yù ngámin nga ipakuá ni Namarò nikami, ta máwák na tolay nga ipasingan ta aggina yù mekatalà nga masserbi sù yápu na. ³Á maguray lâ yù kagian naw nga meyannung sù áttarabákù, á paguráyák ku lâ, ta ari sikayu onu tanakuán nga tolay yù mamanunnù nikán, nu ari galâ yù Yápù. Á mássiki sikán, arák ku awayyá nga panunnután yù baggi. ⁴Á awán ta ammu nga liwâ ku, ngam arák ku gapay ammu nu kuruk. Si Apu Kesu Kiristu nga Yápù, aggina galâ yù mamanunnù nikán. ⁵Á yáyù nga arát tam laguk panunnután yù ira kábulut tam lage na ággo na. Ta sangaw nu duttál yù ággo na, manoli laguk si Apu Kesu, nga umay mamanunnù nittam ngámin nga tatolay. Á ipalappâ na sangaw yù ngámin nga kingngi-kingnguá tam nga inilímak tam, áнна yù ajjan ta nonò tam nga arát tam kinagi. Á nu napiá yù kingnguá tam, á si Namarò yù maddáyaw ta katággitádday nittam ta meyannung sù kingnguá na.^m

⁶Á wáwwagi, sikami kê Apolo yù keyarigán nayù inibukalák ku, tapè gigiámmuan naw yù kebalinán nayù netúrâ sù bilin ni Namarò, áнна kurugan naw lâ yù netúrâ. Ta ari máyâ nu mappeddaráyaw kayu áнна paddurúmán naw yù ira tatolay nga sinullà ni Namarò ta mangituddu nikayu. Arát tam laguk pilian yù tádday nga pakimorayát tam ánnè sù tádday. ⁷Ngattá, ta kagian naw ta ajjan yù napiá nga pakáwayyá naw ánnè sù ira kábulun naw? Á egga pandò yù pakáwayyá naw nga arán na galâ iniyawâ ni Namarò nikayu? Si Namarò gemma yù nangiyawâ nikayu! Ngattá, ta mappeddaráyaw kayu, nga kunnay ta yù baggi naw lápay yù paggapuán nayù pakáwayyá naw?

⁸Aro, sikayu nga taga Korinto! Kagian naw ta kunnay ta maríku kayu! Kagian naw ta ammu naw ngámin áнна awán ta kiddawan naw nakuan kê Namarò, nga iyawâ na nakuan nikayu. Á kagian naw ta makáwayyá kayin, nga kun na patul nga mepammaguray kê Namarò sù páppatulán na, ngam sikami nga sinullà na nga minángngilayalayâ, ari paga. Á napiá nakuan nu kuruk nga patul kayu, tapè mepammaguray kami gapay nakuan nikayu. ⁹Á yáyù kagiak ku gapu ta urè, á sikami nga sinullà ni Namarò nga minángngilayalayâ yù pinagukák na ánnè ta ngámin, nga kunnay ta tatolay ira nga pagikaruan na kues, nga matay ta arubáng na aru nga tatolay. Á yù ira tatolay ta dabbuno áнна yù ira daroban ni Namarò gapay, girawad da kami. ¹⁰Á yù ira tatolay ta dabbuno nga ari mangikatalà kê Apu, kagiad da ta molapá kami megapu sù panguruk mi kê Apu Kesu Kiristu. Ngam sikayu, kagiad da ta masírik kayu, megapu sù pangikatalà naw kê Apu! Á kagiad da ta makapi kami áнна ibiláng da kami ta tatolay nga awán ta pakáwayyá ra. Ngam kagiad da

^m 4:5 Roma 2:16

ta makáwayyá kayu áнна masikan kayu! Á yáyù nga pakimorayád da kayu. Ngam sikami, uyoyungád da kami. ¹¹Á ta áddè kunangan, mabisin kami áнна mapangál, áнна napolisipil yù barawási mi. Á jigirigátad da kami, áнна awán ta paggianám mi. ¹²Á bannagam mi yù baggi mi nga mattarabáku, tapè aijan yù pakkatole mi.ⁿ Á nu igagek da kami, ipakimállà mi lâ ira kê Apu ta ikállà na ira lâ. Á nu jigirigátad da kami, attamám mi lâ. ¹³Á nu lillíbatad da kami, apiánám mi ira lâ. Á ta áddè kunangan, ibiláng da kami ta tatolay nga kagukábán nga awán bulubugá ta serbi na, áнна ipeyárik da kami ta kun na basúrá nga metabbà.

¹⁴Á ari yaw ipattúrâ ku nikayu, tapè mepasiránán kayu nakuan, nu ari galâ ta tabarangát takayu, tapè kánnámmuán naw yù napiá nga tuppálan naw nakuan, ta sikayu yù kun na ánâ ku nga iddukak ku. ¹⁵Ta mássiki nu aru yù ira nga mangituddu nikayu ta meyanung sù panguruk naw kê Apu Kesu Kiristu, á sikán lâ yù kun na yáma naw, ta sikán yù napolu nga mangilayalayâ sù bilin ni Namarò nikayu. Á gapu ta pangilayalayâ ku nikayu, inikatalà naw si Apu Kesu. ¹⁶Á yáyù nga ikomâ nikayu, sikán nga kun na yáma naw, ta párigán naw yù ággangnguâ. ¹⁷Á yáyù nga dobak ku tán nikayu si Timotio. Aggina yù iddukak ku, nga kun na anâ ku nga mekatalà megapu sù pangikatalà na kê Apu. Á ipanonò na nikayu yù napiá nga ipakuá ni Apu sù ira nga tumuttul kuna, nga naggittá sù napiá nga ituddù gapay sù ira ngámin nga mangikatalà kê Apu ta ngámin nga angayák ku.

¹⁸Á aijan garè nikayu yù ira mappeddaráyaw, ta kagiad da ta aringà umay mattúllun nikayu. ¹⁹Ngam mabíkà nga umay nikayu, sangaw nu ure ni Apu Namarò, á masingak ku yù ira mappeddaráyaw, á ammu sangaw nu kuruk nga aijan yù pakáwayyá ra. ²⁰Ta mepakánnámmu nu kuruk nga mesipà yù tolay sù pammagure ni Namarò, ari lâ megapu sù pagubobuk na, nu ari galâ megapu sù napiá nga akka-akkuán na, nga pangipasinganán na sù pakáwayyá ni Namarò. ²¹Á anni laguk panò yù ikáyâ naw nga akkuák ku sangaw nu umayâ nikayu? Ta nu ari kayu mabbabáwi áнна pallikuránán naw yù narákè nga akkuán naw, á et takayu sangaw pággangan. Ngam nu tukkatan naw yù narákè nga akkuán naw, á sangaw nu umayâ, ipasingak ku lâ yù ángngiddù ku nikayu áнна yù ángnganna-annè nikayu.

Yù Meyanung sù Tádday nga Liwâ da

5 ¹Á neránuk garè ta aijan yù tolay nga mepaggagammung nikayu ta ákkimorayán naw, nga kitarákè yù akka-akkuán na. Á mássiki yù ira ari manguruk kê Apu, arád da akkuán yù kunnian. Ta aijan kanu yù kabbulun naw nga inatáwa na yù atáwa nayù yáma na, nga massiúmán

ⁿ 4:12 Kingguá 18:3

kuna. ²Á sikayu, ngattá ta mappeddaráyaw kayu lâ paga! Ngattá ta arán naw gammán yù tolay? Ari kayu nakuan mappeddaráyaw, nu ari galá ta maraddam kayu nakuan! Papanáwan naw laguk sù paggagammungán naw yù tolay nga kunnian yù akkuán na!

³Á síkán, mássiki nu awánà tán nikayu, á kun na ajjanà nikayu megapu sù pakanonò ku nikayu áнна yù pangitubbuk ku sù túrá ku nikayu. Á megapu ta pakáwayyá nga naggapu kâ Apu Kesu, kagiak ku nikayu yù pamagikárù sù tolay nga nalliwa. ⁴Á pakalabbè nayù túrá ku ta gián naw, maggagammung kayu laguk, ta mepulù nikayu si Apu Kesu Kiristu, áнна kunnay ta aijanakin lápay ta gián naw. ⁵Á megapu sù pakáwayyá ni Apu Kesu, itulù naw yane tolay sù pakáwayyá ni Satanas, tapè jigirigátan na yù baggi na, abernu mabbabáwi sangaw nu majjigá, áнна meyígù yù ikararuá na sangaw nu duttál yù ággaw nga panoli ni Apu Kesu, nga umay mamanunnù ta tatolay.

⁶Á ari gemma napiá yù pappeddaráyo naw. Arán naw panò ammu yù nakagi, nga “Mássiki nu babáddi yù áppalappák nga nekiruk ta pán, á luppák ngámin.” Á yù kebalinán na yù passamá nayù narákè, á mekanakaná kayu ngámin sangaw sù narákè nga akkuád da. ⁷Irián naw laguk yù ngaw ággangnguá naw nga narákè, tapè pareku nga napiá yù akka-akkuán naw. Ta kuruk nga napakarenuán kayin, megapu sù pangikatalà naw kâ Apu Kesu Kiristu. Ta netapil si Apu Kesu, nga nepárik sù kígaw na karneru nga neyátáng ngaw, nga kunnay ta iniyátáng nayù ira ngaw Kudio ta panaddamád da sù pattalebák nayù daroban ni Namarò nira, sù ánge na namapátay sù kaká nga aná nayù ira Egipto. ⁸Á ta papparád da ngaw sù pappiestá ra, pidde ra yù pán nga awán ta nekiruk kuna nga áppalappák na. Á sittam, á kunnian iriát tam laguk yù narákè nga akka-akkuát tam, tapè ari massamá yù narákè nga kun na áppalappák ta pán. Á tuppálat tam yù ngámin nga napiá nga ipakuá ni Apu nittam, tapè mepagayáyá si Apu nittam, megapu sù napasigaggà nga pangikatalà tam áнна yù panguruk tam kuna.

⁹Á pattúrâ ku ngaw sù tanakuán nga túrá ku nikayu, sinaddánát takayu ta ari kayu mepappupúlù sù ira mangarallaw. ¹⁰Ngam arák ku kagian ta ari kayu mepabbulun sù ira mangarallaw nga ari manguruk kâ Apu, onu yù ira mukkuk, yù ira makkokò, áнна yù ira makimoray ta sináddios. Ta ari máwayyá nga mesinná ittam sù ira tatolay ta dabbuno nga ari manguruk kâ Apu, gapu ta awán ta tanakuán nga paggianát tam nu ari lâ sawe dabbuno. ¹¹Ngam initúrá ku nikayu ta ari kayu mepappupúlù sù tolay nga makkagi ta wagi tam megapu ta panguruk na, nga narákè lâ yù akkuán na, nga mangarallaw, onu mukkuk onu makimoray ta sináddios, onu mabbekbekk onu magillellaw onu makkokò. Ari kayu laguk mepappupúlù sù tolay nga makkagi ta wagi tam, nga mangnguá karannian nga narákè. Á ari kayu mepallálláng kuna.

¹² Á yù ira nga ari manguruk kê Apu Kesu, ari ira gemma yù panunnutát tam, nu ari galá yù ira kábulut tam nga manguruk kê Apu. ¹³ Ta si Namarò galá yù mamanannù sù ira ari mangikatalà kuna. Á sikayu, papanáwan naw laguk sù paggagammungán naw yù tolay nga mangnguá ta narákè, ta yáyù taddán ni Namarò nga netúrâ.

Yù Meyannung sù Pangikeká tam sù ira Kábulut tam

6 ¹ Á nu aijan nikayu yù mamaliwâ sù kabbulun na nga mangikatalà kê Apu, á ngattá, ta ikeká na ta arubáng na kues nga ari mangikatalà kê Apu? Ipapanunnù naw galá nakuan sù ira kábulun naw nga tatole ni Namarò. ² Arán naw panò ammu ta sangaw nu pagáddekán na ággaw, á sittam nga tatole ni Namarò yù mamanannù? Á panunnutát tam yù ira ngámin nga tatolay nga ari manguruk kuna. Á gapu ta yáyù ipakuá ni Namarò nittam, arát tam panò máwayyá nga panunnután yù ira kábulut tam nga mangikatalà kê Apu, nu aijan yù baddi nga áddumá ra ta nonò da? ³ Á arán naw panò ammu gapay ta sittam nga manguruk kê Apu yù mamanannù sangaw sù ira daroban ni Namarò ta lángr? Á pappanganâ lâ sù meyannung ta ággiát tam sawe dabbuno! ⁴ Á nu aijan nikayu yù mangikeká ta kabbulun na, á ngattá, ta en naw ipapanunnù sù ira tatolay nga ari mebiláng sù ira kábulun naw nga mangikatalà kê Apu? ⁵ Aro! Mappasirán kayu nakuan megapu sù akka-akkuán naw! Awán panò ta tádday nikayu nga masírik, nga ammu na yù mamanannù áнна yù mamakkakápiá sù ira kábulut tam nga manguruk? ⁶ Ngam sikayu, makkakákeká kayu ta arubáng nayù kues nga ari mangikatalà kê Apu, sikayu nga mawwawági megapu sù pangikatalà naw!

⁷ Á liwâ nawin gapay yù pakkakákeká naw. Más napiá nu attamán naw nakuan yù narákè nga akkuán na nikayu nayù kabbulun naw. Á mássiki nu suitikan na kayu, paguráyán naw lâ nakuan. ⁸ Ngam sikayu galá yù mangilogò áнна yù massuítì! Á yù ira kábulun naw nga mangikatalà kê Apu yù ilogò naw áнна yù suitikan naw! ⁹ Arán naw panò ammu ta ari mesipà sù pammagure ni Namarò yù ira tatolay nga mangupù nga mangnguá ta narákè? Ari kayu laguk makilogò sù ira makkagi ta ari kuruk. Ta yù ira tatolay nga meruruk sù arán na atáwa, onu yù ira makimoray ta sináddios, onu yù ira mangarallaw áнна makikarallaw, yù ira mangnguá ta narákè sù kagittá na nga láláki onu babay, ari ira mesipà sù pammagure ni Namarò. ¹⁰ Á kunnian gapay sù ira mattukkam, onu yù ira mukkuk, onu yù ira magillellaw, onu yù ira mamaraparákè, onu yù ira makkokò, ari ira mesipà sù pammagure ni Namarò. ¹¹ Á yù ira káruán nikayu, kunnian ngaw yù kingnguá ra. Ngam kunangane, napakomá kayin, á napakarenuán kayin, nga mangilin megapu sù pinalurò ni Apu Kesu Kiristu áнна megapu sù pakáwayyá nayù Ikararuá ni Namarò. Á pinabbalin na kayin ni Namarò ta ánnâ na, nga ibiláng na ta matunung.

Akkuát tam lâ yù Napiá, tapè Meparáyaw si Namarò*Roma 14:13-23; 1 Korinto 8:7-13; 10:23-33*

¹²Á naginná naw yù nakagi, nga kud da, “Maguray lâ yù ikáyâ tam nga akkuán, yáyù awayyá tam nga akkuán, nu arát tam liwatan yù tunung.” Wan. Ngam kagiak ku nikayu ta ari mabbalin ta kapiánát tam yù ngámin nga ikáyâ tam nga akkuán. Á yáyù nga mássiki nu ari mepugik nikán yù ikáyâ ku, á gaggarák ku galâ yù baggi, marakè aripanan nangà nayù pakkaragâ ku. ¹³Á naginná naw gapay yù nakagi, nga kud da, “Napadday yù kanan, tapè kanat tam, á napadday gapay yù gutù tam, tapè aijan yù paggianán na kanat tam.” Wan. Ngam kagiak ku nikayu ta sinullà ni Namarò yù pagáddekán nayù serbi nayù gutù tam áнна kanat tam, á awán ira sangaw. Á yá ipappadde ni Namarò ta baggi tam, nga ari ta mangarallaw, nu ari galâ tapè dayáwat tam si Apu Kesu Kiristu, áнна palurotat tam yù ipakuá na nittam. Ta si Apu Kesu Kiristu galâ yù máwák tam, nga mammaguray nittam. ¹⁴Á pinaginnanole ni Namarò si Apu Kesu Kiristu, á paginnanolayan na ittam gapay sangaw, megapu sù pakáwayyá na nga mamagaddátu.

¹⁵Á arán naw panò ammu ta sittam nga mangikatalà kâ Apu Kesu Kiristu, nepattatádday ittamin kâ Apu, nga kunnay ta sittam yù baggi na? Á gapu ta kunnian yù ággiát tam, arát tam laguk awayyá nga umay metádday sù narákè nga babay. ¹⁶Arán naw panò ammu ta nu umay yù tolay meruruk sù makikarallaw, á kunnay ta tádday lâ yù baggi ra? Ta yawe inipetúrâ ni Namarò, “Yù ira duá, kunnay ira ta tádday lâ.”^o ¹⁷Ngam sittam nga mangikatalà kâ Apu Kesu, netádday yù nonò tam ta nonò na, megapu sù Mangilin nga Ikararuá na nga maggián nittam.

¹⁸Ari kayu laguk mangarallaw. Arayyuán naw yù mangapà nikayu ta mangarallaw. Ta narákè yù liwâ nayù tolay nga mangarallaw, ánnè sù ira ngámin nga liwâ na tolay, gapu ta pakaliwatán na lápay yù baggi na. ¹⁹Arán naw panò ammu ta kun na bale nayù Mangilin nga Ikararuá yù baggi tam, ta jinok ni Namarò yù Ikararuá na nga maggián ta baggi nayù ira nga mangikatalà kuna. Á yáyù nga arát tam kukuá yù baggi tam, ta si Namarò yù makákkuá ta baggi tam.^p ²⁰Nonopat tam laguk yù inipappagá ni Apu Kesu ta pagikáru na ta liwâ tam, tapè tatole na ittam. Á iyusá tam laguk yù baggi tam nga manuppál sù napiá, tapè meparáyaw si Namarò megapu nittam.

Yù Meyannung sù ira Magatáwa*Mattiu 5:31-32; 19:3-9; Markus 10:2-12; Lukas 16:18*

7 ¹Á ta meyannung sù iniyabbû naw ta pattúrâ naw ngaw nikán, á yawe yù itabbák ku nikayu. Napiá nu ari mangatáwa yù tolay.

^o 6:16 Genesis 2:24 ^p 6:19 1 Korinto 3:16; 2 Korinto 6:16

²Ngam gapu ta malogon yù tolay nga mápà ta malliwâ, á napiá nu ajjan sù katággítádday yù atáwa na lápay. ³Á yù ira magatáwa, napiá nu makká-upu-upù ira nga manuppál sù pagatáwa ra, ta jikkù nu manaki yù tádday nga meruruk sù atáwa na. ⁴Ta ari yù babay yù mammaguray sù baggi na, nu ari lâ yù atáwa na yù mammaguray kuna. Á kunnian gapay sù laláki, ari mammaguray sù baggi na, nu ari lâ yù atáwa na yù mammaguray kuna. ⁵Arán naw laguk panakitán yù ikáyâ nayù atáwa naw. Ngam nu nattatádday yù nonò naw nga ari kayu lábbi madduruk ta pígiá nga ággaw, tapè tángngagan naw yù pakimállà naw kê Apu, á napiá yian. Á ta pappasá nayù ira ággaw nga pakimállà naw, á madduruk kayu má laguk, marakè kagumánan na kayu ni Satanas, gapu ta arán naw magaggarán yù karagatán naw.

⁶Á kinagi nikayu ta máyâ nu magatáwa kayu, ngam arák ku initaddán. ⁷Á ta urè, más napiá nu mepárik yù tolay nikán nga ari mangatáwa. Ngam ammu ta iniyawâ ni Namarò nittam nga katággítádday yù pakáwayyá na nga makkakerumá.

⁸Á sikayu nga ari paga nagatáwa áнна sikayu nga nabálu, yawe yù kagiak ku nikayu. Napiá nu maggián kayu lâ nga kunnay nikán nga ari mangatáwa. ⁹Ngam nu arán naw magaggarán yù pakkaragâ nayù baggi naw, á mangatáwa kayu laguk, ta más napiá nu magatáwa kayu, ánnè sù pannononò naw sù karagatán na baggi naw.

¹⁰Á yawe yù kagiak ku sù ira magatáwa, nga ari lâ yù taddák ku, nu ari galâ yù taddán ni Apu Kesu, nga ari nakuan mesinná yù babay sù atáwa na. ¹¹Ngam ta ángngarigán nu panawán nayù babay yù atáwa na, ari laguk makiatáwa ta tanakuán, nu ari galâ ta makikapiá sù ngaw atáwa na, áнна mattoli kuna. Á yù laláki, arán na nakuan igúngay yù atáwa na.

¹²Á sikayu nga káruán, yawe yù kagiak ku nikayu, nga urè lápay, gapu ta awán ta kinagi ni Apu Kesu nga meyanung karanniaw. Á ta ángngarigán, nu ajjan yù laláki nga mangikatalà kê Apu Kesu, ngam ajjan yù atáwa na nga ari mangikatalà kê Apu. Á mássiki nu ari manguruk yù babay, nu ikáyâ na maggián sù atáwa na nga manguruk, á arán na nakuan igúngay na laláki yù atáwa na. ¹³Á kunnian gapay nu ajjan yù babay nga mangikatalà kê Apu Kesu, ngam ari mangikatalà kê Apu yù atáwa na. Nu ikáyâ nayù laláki nga maggián sù atáwa na nga manguruk, á arán na laguk igúngay. ¹⁴Ta yù laláki nga ari manguruk, á ibiláng ni Namarò ta kunnay ta tole na gapay, megapu sù kepattádde na sù atáwa na nga mangikatalà kê Apu. Á kunnian gapay sù babay nga ari manguruk, nga netádday sù atáwa na nga mangikatalà kê Apu Kesu. Ta nu ari kuruk yian, á mebiláng yù ira ánâ da ta kunnay sù ira ánâ nayù ira nga ari manguruk. Ngam mangilin ira gemma, nga mesipà sù ira tatole ni Namarò.

¹⁵Ngam ta ángngarigán nu aijan yù tádday nga ari manguruk kâ Apu, nga ikáyâ na igúngay yù atáwa na nga mangikatalà kâ Apu, á massinná ira laguk, tapè ari ira maddamá. Á mapalubbágin yù tádday nga mangikatalà kâ Apu, gapu ta ikáyâ ni Namarò ta magimammà ira. ¹⁶Á sikaw nga babay nga mangikatalà kâ Apu, napiá nu maggián ka sù atáwam, abernu mabbabáwi sangaw megapu sù napiá nga ipasingam mu, á mangikatalà gapay kâ Apu, tapè meyígù. Á sikaw nga laláki nga mangikatalà kâ Apu, napiá gapay nu maggián ka sù atáwam, abernu mabbabáwi sangaw megapu sù napiá nga ággangnguám kuna, á mangikatalà gapay kâ Apu, tapè meyígù.

Arát tam Patalián yù Ággiát tam

¹⁷Á yawe yù taddák ku sù ira ngámin nga mangikatalà kâ Apu, nga maggagammung ta makkakerumá nga lugár da. Maguray lâ yù ággiát tam áнна yù pakáwayyá tam ta pagágál ni Namarò nittam ta mangikatalà kuna, yáyù arát tam patalián nu arát tam galá uputan. ¹⁸Á ta ángngarigán, nu nakugì yù tolay lage na nangikatalà kâ Apu Kesu, á arán na laguk irián yù kakugì na. Á nu ari nakugì yù tolay ta pagágál na kuna ni Apu, á maggián lállaguk nga ari nakugì. ¹⁹Ta mássiki nu nakugì yù tolay onu ari nakugì, awán ta kuentá na. Ta yá lâ importá yù panuppál tam sù itaddán ni Namarò nittam. ²⁰Á yáyù nga maggián ittam laguk sù ággiát tam ta pamegapu tam mangikatalà kâ Apu.

²¹Á ta ángngarigán nu aripan ka ngaw, uputam mu laguk yù pakiaripam mu. Ngam nu aijan yù awayyám nga mapalubbáng sù pakiaripanám mu, á napiá gemma. Alawatam mu laguk yù kapalubbáng mu. ²²Ta arán na paddurúmán ni Namarò yù tolay nga aripan áнна yù tolay nga makáwayyá, nga ari makiaripan. Á ta ánninganán ni Apu Namarò, tole na nga napalubbágin yù aripan nga mangikatalà kâ Apu Kesu Kiristu. Á yù tolay nga makáwayyá, nga ari makiaripan ta tolay, nabbáli laguk ta aripan ni Apu Kesu, gapu ta pakiyápu na kâ Apu Kesu. ²³Á tatole na kayu ni Apu Namarò, nga nanginá, gapu ta inipappagá na yù inángà nayù táttádday nga Anâ na, si Apu Kesu Kiristu, tapè palubbangan na kayu. Ari kayu laguk makiaripan sù ira tatolay nga mangituddu sù ure ra lápay, ta aijanin yù Yápu naw, si Namarò. ²⁴Á yáyù, wáwwagì, maggián kayu laguk nga katággitádday sù ággián na ta pamegapu na tumuttul kâ Namarò, áнна uputan naw gapay yù pakiyápu naw kâ Namarò.

Yù Meyannung sù ira ari paga Nangatáwa áнна yù ira Nabálu

²⁵Á ta meyannung sù ira nga ari bulubugá nangatáwa, awán ta ammù nga kinagi ni Apu Kesu nga meyannung sù ággiád da. Ngam yawe yù kagiak ku ta urè lápay, á sikán yù mekatalà, megapu sù pangikállà

ni Apu nikán. ²⁶Á gapu ta mappanà nga majjigâ ittam, á napiá ta urè nu maggián ittam sù dán nga ággiát tam. ²⁷Á ta ángngarigán, sikayu nga aijan yù atáwa na, á ari kayu laguk massinná. Á sikayu nga awán ta atáwa na, arán naw laguk karagatán nga mangatáwa. ²⁸Ngam nu magatáwa kayu, á ari gemma liwâ. Ngam ta urè, más napiá nu ari kayu mangatáwa, tapè arán naw maparubán yù jigâ nga umay ta ngámin nga naggagáttáwa.

²⁹Á yawe ipanonò ku nikayu, wáwwagi. Mabì ittamin nga maggián sawe dabbuno, nga aijan yù awayyá tam nga masserbi kê Apu. Á yáyù, sikayu nga aijan atáwa na, tángngagan naw yù ipakuá ni Apu nikayu, ta kunnay sù panángngák nayù tolay nga awán ta atáwa na. ³⁰Á kunnian gapay sù ira maraddam, onu magayáyâ, onu yù tolay nga gumátáng ánnà yù tolay nga awán ta kukuá na. Arát tam laguk tángngagan yù karaddam tam ánnà pagayáyâ tam, á arát tam ikaburung yù egga nittam onu yù awán, tapè matángngák tam yù passerbi tam kê Apu. ³¹Á napiá nu aláppaw yù panangngal tam sù egga nittam ta dabbuno. Ta awán ta áddumá na, nu málâ tam yù aru sawe dabbuno onu yù baddi lâ yù málâ tam, ta mabíkin mappasá yù ággián nayù dabbuno.

³²Á ikáyâ ku ta awán ta ikaburung naw. Á yù tolay nga awán ta atáwa na, tángngagan na yù ipakuá ni Apu kuna, tapè magayáyâ si Apu megapu sù akkuán na. ³³Ngam yù tolay nga aijan yù atáwa na, tángngagan na yù ággiád da kê atáwa na, tapè magayáyâ yù atáwa na. ³⁴Á yáyù nga ari magimammâ yù nonò na, ta tángngagan na galâ yù áttole ra ta dabbuno, ngam ikáyâ na nga tángngagan nakuan gapay yù ipakuá ni Apu kuna. Á yù babay nga awán ta atáwa na, tángngagan na lâ yù ipakuá ni Apu kuna, tapè magayáyâ si Apu megapu kuna. Ngam yù babay nga aijan yù atáwa na, tángngagan na lâ yù ikáyâ nayù atáwa na, nu kunnasi gapay yù pamagayáyâ na kuna. ³⁵Á kinagi yawe nikayu, gapu ta ikáyâ takayu abbágán. Arát takayu gaggarán, nu ikáyâ naw mangatáwa. Ngam ikáyâ ku ta napasigaggâ yù ángngiddù naw kê Apu, ánnà tángngagan naw ta napiá yù ipakuá ni Apu nikayu, nga awán ta pakataláttanán na.

³⁶Á ta ángngarigán nu aijan yù ira nattarátu, á kagian nayù láláki ta arán na magaggarán yù karagatán na baggi na, á nepatalugáring ta naparánin yù babay nga makiatáwa, á magatáwa ira laguk, ta arád da gemma liwâ nu magatáwa ira. ³⁷Ngam nu nattatádday yù nonò da, ánnà napasigaggâ yù ure ra nga ari ira magatáwa, á nu máwayyá nayù láláki nga igaggak yù karagatán na baggi na, á napiá gapay nu ari ira magatáwa. ³⁸Á yáyù nga napiá nu mangatáwa yù láláki sù magingánay nga katarátu na. Ngam más napiá nu ari mangatáwa.

³⁹Á yù babay nga mangikatalâ kê Apu, arán na awayyá nga makiatáwa ta tanakuán, nu matolay lâ paga yù atáwa na. Ngam nu natayin yù atáwa na, awayyá nen nga makiatáwa nu ikáyâ na. Ngam yá lâ pakiatawán na

yù laláki nga mangikatalà gapay kê Apu. ⁴⁰Ngam ta urè, más magayáyâ yù nabálu nu arán nen pidduán makiatáwa. Á ari lâ negapu ta nonò ku támma yù kagiak ku, nu ari gapay negapu sù ure nayù Mangilin nga Ikararuá.

Yù Meyannung sù Kanan nga Meyátáng ta Sináddios

Roma 14:13-23; 1 Korinto 6:12-20

8 ¹Á yawe yù itabbák ku sù iniyabbû naw nga meyannung sù meyátáng ta sináddios, nu ajjan yù awayyá tam nga kanan. Á kuruk yù kinagi naw gemma, nga sittam ngámin nga mangikatalà kê Apu, ammu tam ta awán ta pakáwayyá nayù ira sináddios. Ngam yawe yù kagiak ku. Ajjan yù ira kábulut tam nga manguruk, nga mabbábáng paga ta meyannung sù ira sináddios. Á ari ira mábbágán megapu sù ammu tam, nu mappeddaráyaw ittam áнна motun yù nonò tam. Ngam nu kuruk nga iddukat tam ira, á mábbágán ira, áнна mapasigaggà yù pangiddù da kê Apu. ²Á nu mappeddaráyaw yù tolay gapu ta kagian na ta aru yù ammu na, arán na paga ammu yù kuruk nga mepángngà sù ira mangikatalà kê Apu. ³Ngam yù tolay nga kuruk nga mangiddù kê Namarò, aggina yù ammu ni Namarò áнна ibiláng na ta tole na.

⁴Á ta meyannung sù awayyá tam nga kumán sù neyátáng ta sináddios, á kunnay sù kinagi, ammu tam ta kuruk nga ari matolay yù ira sináddios nga pangiyátangád da. Á ammu tam ta awán ta tanakuán nga pakiyápuát tam, nu ari lâ yù táttádday nga Yápu tam nga matotolay. ⁵Á mássiki nu aru yù ira nga kagian na tatolay ta dios da ta lágì áнна dabbuno, áнна aru yù ira pidde ra nga pakiyápuád da, ⁶ngam sittam, táttádday lâ yù pakimorayát tam, nga si Namarò nga Yáma tam. Aggina yù paggapuán na ngámin nga ajjan ta dabbuno áнна lágì. Á iniyawâ na nittam yù áttole tam, tapè palurotat tam yù ipakuá na nittam. Á táttádday lâ yù pakiyápuát tam, nga si Apu Kesu Kiristu. Aggina yù namarò ta ngámin, ta inipaparò ni Namarò yù ngámin kuna. Á matolay ittam megapu kuna.

⁷Ngam yù ira káruán nga kábulut tam nga mangikatalà kê Apu, arád da paga kánnámmuán ta awán ta pakáwayyá nayù ira sináddios. Á lage ra nanguruk kê Apu, napenám ira nga makimoray ta sináddios nga kunnay ta matolay ira. Á yáyù, nu kumán ira ta neyátáng ta sináddios, á maburung ira, gapu ta kagiad da ta makaliwâ iren. ⁸Ngam ari gemma yù kanat tam yù gapu na nga ikállà na nittam ni Namarò. Á maguray lâ yù kanat tam, á arát tam liwâ nu arát tam kanan, áнна arát tam kapiánán nu kanat tam.

⁹Magimuguk kayu laguk, sikayu nga makáwayyá nga kumán megapu sù ángngikatalà naw, marakè malliwâ yù kabbulun naw nga makapi paga yù ángngikatalà na kê Apu, megapu sù pakkákán naw ta neyátáng.

¹⁰Ta nu masingan na kayu nga mepallálláng sù bale nayù ira sináddios,

á mappelò nga umay gapay tán nga kumán ta neyátáng, mássiki nu kagian na ta liwâ na. ¹¹Á megapu sù ammu naw, á makaliwâ laguk yù kabbulun naw nga makapi paga yù ángngikatalà na kê Apu, nga tolay nga naketapilán na gapay ni Apu Kesu Kiristu. ¹²Á nu nakaliwatán naw yù kabbulun naw nga makapi paga yù ángngikatalà na, nakaliwatán naw gapay si Apu Kesu Kiristu. ¹³Á yáyù nu aijan yù wagi nga makaliwâ nakuan megapu sù pakkákák ku ta neyátáng, á arák ku laguk bulubugá kanan yù neyátáng, tapè awát ta tolay nga makaliwâ kê Apu megapu nikán.

Yù Mepángngà nga Akkuán nayù Minángngilayalayâ

2 Korinto 11:7-12; 1 Tessalonika 2:7-9

9 ¹Á yawe ipanonò ku sù ira mamaliwâ nikán. Awán ta tolay nga mangaripan nikán. Á síkán gapay yù nabbilinán ni Apu Kesu, nga mangilayalayâ. Á nasíngak ku gemma si Apu Kesu nga Yápu tam, ta nappasingan nikán. Á gapu ta pangikatalà naw kê Apu Kesu, sikayu yù nabbalinán nayù ipatarabáku nayù Yápù nikán. ²Á mássiki nu aijan yù ira makkagi ta arán nangà sinullà ni Apu nga minángngilayalayâ, ngam sikayu nga taga Korinto yù pamakurugán ta nabbilinán nangà ni Apu Kesu, gapu ta inikatalà naw si Apu Kesu megapu sù pangilayalayâ ku.

³Á nu aijan yù ira nga mangiyabbû nikán ta meyanung sù pakáwayyá mi kê Bernabe, kunniaw yù itabbák ku nira. ⁴Ari panò mepángngà nu sikayu nakuan yù pangápám mi ta máwák mi nga kanan áнна inumam mi? Ngam arám mi apan. ⁵Á ari panò mepángngà nakuan nu mangatáwa kami sù babay nga mangikatalà kê Apu, nga mepulù nakuan nikami sù ngámin nga angayám mi nga mangituddu, ta kunnay sù ira káruán nga minángngilayalayâ, áнна si Eduru, áнна yù ira wáwwagi ni Apu Kesu? ⁶Á matunung panò ta sikami lâ kê Bernabe yù mangallu ta pakkatole mi? Ngam táddanán naw yù ira káruán nga minángngilayalayâ. ⁷Á ta ángngarigán, egga panò yù suddálu nga umay makigerrá, nga aggina lápay yù mamalattuák sù pakkatole na? Awán. Á egga panò yù mammulá nga arán na kanan yù bungá nayù inimulá na? Kanan na gemma! Á yù manaron ta ayám, yáyù gemma gapay yù paggapuán nayù pakkatole na.

⁸Á negagángay gemma sù ira mattarabáku, ta apad da yù pakkatole ra sù ira pattarabakuád da. Á ari lâ negapu ta nonò na tolay yane nga kinagì nikayu, nu ari gapay negittá sù tunung ni Namarò nga bibbirat tam. ⁹Yawe yù inipetúrâ ni Namarò kê Moyses: “Arán naw bussalán yù simù na báka nga magaggi ta ammay, tapè awayyá na lâ kumán.”^a Á ta panaddán ni Namarò kuna, yù báka panò yù ninonò na? ¹⁰Ari gemma, nu ari galá sittam nga tatolay yù kebalinán nayù kinagi ni Namarò, tapè

^a 9:9 Deuteronomio 25:4

magayáyâ ittam nga mattarabáku, gapu ta ajjan yù iddanamát tam nga málâ tam yù balle tam, maguray lâ yù tarabáku tam, nu magarádu onu maggaták.

¹¹ Á sikami, meyarík kami ta mammulá, ta inilayalayâ mi yù bilin ni Namarò nikayu, nga kunnay ta inimulá mi ta nonò naw yù napiá nga pammakapián naw. Á ari panò mepángngà nu málâ mi yù pakkatole mi nga maggapu nikayu? ¹² Á nu ajjan yù awayyá nayù ira káruán nga mangituddu nga mangâ sù balle ra nga maggapu nikayu, á nepatalugáring laguk nikami. Ngam sikami, awán bulubugá ta nálâ mi nikayu. Á mássiki nu marigâ yù ággiám mi, inattamám mi lâ. Á mattarabáku kami ta tanakuán nga pagalerám mi ta pakkatole mi, tapè ari megaggak yù passamá nayù napiá nga dámak nga meyannung kê Apu Kesu Kiristu.

¹³ Á ammu naw támma ta yù ira tatolay nga mattarabáku sù mangilin nga bale ni Namarò tuke ta Jerusalem, á meyawâ nira yù kanad da. Á yù ira pári nga mangiyátáng ta ayám kê Namarò, apad da gapay yù balle ra sù neyátáng, nga kanad da. ¹⁴ Á kunnian gapay sù ira nga mangilayalayâ sù napiá nga dámak, ta initaddán ni Apu Kesu ta meddán ira ta pakkatole ra, nga maggapu sù ira tudduád da.

¹⁵ Ngam síkán, mássiki nu ajjan yù awayyâ nga apan yù mávák ku sù ira tudduák ku, ngam aringà nakitáddán. Á pattúrâ ku nikayu kunangan, ari yian yù ipattúrâ ku. Ta más napiá ta urè nu matayà lápay ta bisik ku, ánnè ta kári nayù ipagayáyâ ku ánnà ipappeddaráyò ta arák ku apan yù pakkatolè nikayu. ¹⁶ Á awán ta awayyâ gemma nga ipappeddaráyaw yù pangilayalayâ ku sù napiá nga dámak, gapu ta yáyù ipakuá ni Namarò níkán, nga mávák nga palurotak ku. Á kábbingà lâ nu arák ku nakuan tuppálan. ¹⁷ Á nu megapu sù urè lápay yù pangilayalayâ ku sù napiá nga dámak, á apak ku nakuan laguk yù táddák ku. Ngam si Namarò yù nanullà níkán, á yáyù nga tuppálak ku yù tarabáku nga inikatalà na níkán. ¹⁸ Á anni laguk yù bálà ku, nu ari galâ yù pagayáyâ ku gapu ta aringà nakitáddán nikayu ta pangilayalayâ ku sù napiá nga dámak, mássiki nu awayyâ nakuan nga apan yù táddák ku nikayu.

¹⁹ Á gapu ta awán ta tolai nga manáddán níkán, awán laguk ta mangaripan níkán. Ngam mabbaluntáriungà nga makiaripan ta ngámin nga tatolay, tapè aru yù ira mapatuttul ku kê Apu Kesu Kiristu. ²⁰ Á nu maggiánà sù ira Kudío, tuttulak ku laguk yù kustombare ra, tapè aru yù ira mapatuttul ku kê Apu Kesu Kiristu. Á mássiki nu arák kin mapagikáru megapu sù tunung ni Moyses, á tuttulak ku galâ, tapè málâ ku yù awayyâ nga mangituddu sù ira nga tumuttul sù tunung. ²¹ Á kunnian gapay nu maggiánà sù ira tatolay nga ari Kudío, á tuttulak ku galâ yù kustombare ra. Á gapu ta arád da tuttulan yù tunung ni Moyses, á arák ku gapay tuttulan, ngam arák ku gemma liwatan yù tunung ni Namarò, gapu ta

tuttulak ku yù taddán ni Apu Kesu Kiristu. Á keggâ nira, kunnayà gapay ta ari Kudio, tapè ginnád da gapay yù ituddù nga meyanung kâ Apu Kesu Kiristu, áнна ikatalà da gapay. ²² Á nu maggiánà sù ira nga ari paga mapasigaggà yù ángngikatalà da kâ Apu Kesu Kiristu, á arák ku akkuán yù kagiad da nga liwâ, mássiki nu ammù ta ari kuruk nga liwâ, tapè mapasigaggà yù ángngikatalà da megapu sù pangituddù nira. Á kunnian gapay yù akkuák ku ta paggiák ku sù ira ngámin nga makkakerumá nga tatolay. Tuttulak ku gapay yù napiá nga ággangnguá ra, tapè ajjan yù ira mapatuttul ku, nu magginná ira sù ituddù nga meyanung kâ Apu Kesu. ²³ Á yá ipangnguá karannian, ta ikáyâ ku ta meparámak yù pangiyígù ni Apu Kesu Kiristu sù ira tatolay, tapè aru yù ira nga mangikatalà nga mesipà kuna. Á ikáyâ ku gapay ta mesipakà sù pammakapián nayù ira ngámin nga manguruk sù napiá nga dámak.

Párigát tam yù Panalákkuruk nayù ira nga Mappariká

²⁴ Á ammu naw gemma ta nu ajjan yù ira nga mappariká, á tádday lâ yù mangappù nira, nga meddán ta bálà na. Á yáyù nga aggira ngámin nga katággítádday, ipe na yù urà na nga makkarerá, tapè aggina yù mangappù. Á sittam nga kunnay nira, ipe tam laguk yù urà tam nga mamalurò sù ipakuá ni Apu nittam, tapè málâ tam yù bálà tam. ²⁵ Á yù ira tatolay nga mappariká sangaw, paguráyád da yù karagatád da, ta passikanad da yù baggi ra, tapè dán nga naparán ira nga makkarerá. Á yù tádday nga mangappù, yá bálà na yù kuroná na nga lappáw, nga mabì lâ malelay. Á yáyù keyarigát tam, sittam nga mangikatalà kâ Apu Kesu Kiristu. Ngam yù bálà tam nga meyawâ nittam yù áttóle tam nga awán ta áddè na. ²⁶ Á sikan, arák ku akkuán yù awán ta serbi na, ngam kunnayà ta makipariká nga daretu yù pakkarerá na nga ari mekáttuay. Á ta pangilayalayâ ku, kunnayà ta manultù, nga arán na sultukan yù paddák, nu ari galâ ta daretu nga nakanná yù sultukan na. Ta makanná yù ubobuk ku sù ira pangilayalayatak ku sù bilin ni Apu. ²⁷ Á tudduák ku yù baggi, tapè arák ku akkuán yù narákè. Á palurotak ku yù ngámin nga ipakuá ni Apu nikán, marakè aringà nakuan meddán ta bálà ku, mássiki nu sikan yù nangilayalayâ sù napiá nga dámak sù ira tatolay.

Mepugik nittam yù Makimoray ta Sináddios

10 ¹ Á wáwwagì, ipasigaggà tam laguk yù panguruk tam kâ Namarò, tapè arán na patukkatan yù ángngabbák na nittam. Ta ipanonò ku nikayu yù nesimmu ngaw sù ira ngaw Kudio nga naggaká nittam, ta panuttul da kâ Moyses. Sinaronán ni Namarò ira ngámin, á nalipparán ira ngámin sù kunam nga nepulù nira, ta pangabbák na nira sù pallakák da ta kalállammatán. Á nappatalay ira ngámin sù namagá nga dabbun ta tangngá nayù bebay nga mangngágan ta Ujjojjin, ta paddákì da ngaw

nga umay ta dammáng. ²Á megapu ta panuttul da kê Moyses, á kunnay ta narigù ira sù kunam nga nepulù nira áнна yù bebay, ta paddákì da ngámin ta bebay. Á yáyù panákkilalán ta aggira yù patuttul ni Moyses.^r ³Á nesipà ira ngámin gapay sù manna, nga kanan nga iniyawâ ni Namarò nira, ⁴áнна nesipà ira ngámin gapay sù danum nga inipenum ni Namarò nira. Mininum ira ngámin ta danum nga pinallowán ni Namarò sù batu. Á yù batu yù keyarigán ni Apu Kesu Kiristu, ta nepulupulù si Apu Kesu nira. ⁵Á mássiki nu kunnian yù ángngiddù ni Namarò nira ngámin, ari nagayáyâ si Namarò sù ira káruán, gapu ta ari ira nanguruk. Á yáyù nga aru yù ira námmatay ta kalállammatán.

⁶Á dannian nga nesimmu nira ngaw yù inipetúrâ ni Namarò, tapè magimuguk ittam laguk áнна arát tam karagatán yù narákè nga kunnay sù kingnguá ra. ⁷Ta yù ira káruán, nakimoray ira ta sináddios, nga pidde ra. Ammu tam yaw, gapu ta bibbirat tam yù dán nga netúrâ nga kunniaw, “Nepalálláng ira áнна mininum ira sù neyátáng ta sináddios da. Á kabalid da kiminán, gimikkáng ira nga nattatála, áнна maguray lâ yù kingngikingnguá ra nga narákè.”^s Arán naw laguk pakimorayán yù ira sináddios. ⁸Á arát tam akkuán yù narákè nga kunnay sù kingnguá ra. Ta duápulu ta tallu nga ribu yù natay nira ta tangággaw lâ, negapu sù pangarallo ra. ⁹Á arát tam parubán yù pagattam ni Apu nittam, ta kunnay sù kingnguá nayù ira káruán. Ta aru nira yù námmatay negapu sù pakkagâ nayù ira iráw nga maritá. ¹⁰Á ari ittam maddagaragim ta meyanung sù ure ni Namarò, ta kunnay sù kingnguá nayù ira káruán, ta yáyù nga pinapáte na ira nayù namapátay nga jinok ni Namarò.

¹¹Á nesimmu ngámin danniaw sù ira ngaw naggaká nittam, tapè mepasingan yù pamággáng ni Namarò sù ira nga mangnguá ta kunnay sù kingnguá ra. Á netúrâ, tapè bibbirat tam áнна magimuguk ittam nga ari mamárik nira, ta maddaggunin duttál yù pagáddekán na ággaw, nga pamanunnù ni Namarò sù ira ngámin nga tatolay. ¹²Á yáyù nu ajjan yù tolay nga kagian na ta ari tumulù sù mangapà kuna nga mangnguá ta narákè, megapu sù napasigaggà nga ángngikatalà na, á magimuguk laguk, marakè mekanakanâ sangaw sù ira mangnguá ta narákè, á akkuán na gapay. ¹³Ta awán ta tanakuán nga palliwatán naw, nu ari galâ yù negagángay nga palliwâ nayù ira ngámin nga tatolay. Ngam mekatalà si Namarò nga mangabbák nikayu, á arán na anugutan yù mangapà nikayu ta malliwâ, nu arán na kayu gapay abbágán, tapè makáwayyá kayu nga ari tumulù kuna. Á nu ajjan yù mangapà nittam ta malliwâ, ipanonò ni Namarò nittam yù awayyá tam nga melillì, tapè ari ittam makitulù kuna.

¹⁴Á yáyù, kákkopuk ku nga iddukak ku, ari ittam laguk umay nga mesipà sù ira nga makimoray ta sináddios. ¹⁵Ammu naw mannonò, á

^r 10:1-2 Esodo 14:1-31 ^s 10:7 Esodo 32:6

yáyù nga kagiak ku nikayu ta nonopan naw laguk nu kuruk yù kagiak ku nikayu. ¹⁶Nu maggagammung ittam ta panaddamát tam sù pate ni Apu Kesu Kiristu, mabbalabálà ittam kâ Namarò megapu sù inumat tam, á ámminum ittam, nga pangipasinganát tam sù kesipà tam kâ Apu Kesu, megapu sù dága na nga nebubbù megapu nittam. Á kunnay gapay sù pán nga nagaddagadduá, ta pakkákát tam kuna, ipasingat tam yù kesipà tam kâ Apu Kesu, megapu sù baggi na nga netapil megapu nittam. ¹⁷Á mássiki nu aru ittam, meyárik ittam ta tádday lâ nga baggi, nga mesipà sù baggi ni Apu Kesu Kiristu, gapu ta tangabullung lâ yù pán nga pabbaballáyát tam nga keyarigán nayù baggi na.^t

¹⁸Á ta ángngarigán, nonopan naw yù kustombare nayù ira ginaká ni Lákay Israel. Yù ira nga kiminán sù neyátáng kâ Namarò, netádday ira nga nakimoray kâ Namarò. Á kunnian gapay sù ira tatolay nga kumán sù neyátáng ta sináddios, metádday ira gapay nga makimoray sù sináddios nga nangiyátangád da. ¹⁹Á anni laguk yù kebalinán nayù kinagi? Kagiak ku panò ta matolay yù ira sináddios, onu egga panò yù pabbalinán nayù pangiyátáng na tolai nira? Ari ira gemma matolay, á awán gemma ta serbi nayù meyátáng nira! ²⁰Ngam yù meyátáng ta sináddios, iyátáng da ta dimoniu ána anitu nga masserbi kâ Satanas, á arák ku ikáyâ ta metádday kayu sù ira anitu ána dimoniu. ²¹Á nu metádday kayu nga kumán ána ámminum sù panaddamán ta pate ni Apu Kesu Kiristu, arán na awayyá nga metádday kayu gapay nga kumán ána ámminum sù meyátáng ta anitu ána dimoniu! Ta nu kanan naw ána inuman naw yù meyátáng ta anitu ána dimoniu, á kunnay ta makimoray kayu nira. ²²Á nu makimoray ittam nakuan ta tanakuán, á mangabubu ána mapporay si Namarò nittam. Makáwayyá ittam panò ánnè kuna? Ari gemma, á arát tam awayyá nga mallilli sù pamággáng na nittam.

Akkuát tam lâ yù Napiá tapè Meparáyaw si Namarò

²³Á aijan yù ira makkagi, nga kud da, “Nu arát tam pakaliwatán yù tunung, máwayyá tam nga akkuán yù ngámin nga ikáyâ tam.” Wan, kuruk yian. Ngam kagiak ku nikayu ta arát tam mábbágán yù ira kábulut tam megapu sù ngámin nga ikáyâ tam nga akkuán. Ta nu masingad da yù akkuát tam nga kagiad da ta liwâ tam, mabbábáng ira sù ángngikatalà da kâ Apu. ²⁴Arát tam laguk nonopan ta olu yù pakkapiánát tam, nu ari galá yù pakkapiánán nayù ira kábulut tam nga mangikatalà kâ Apu.

²⁵Á nu ikáyâ naw gatángeran yù kárne nga iláku ra ta dapun, á gatángeran naw laguk. Ngam arán naw iyabbù yù paggapuán nayù kárne, marakè mánnámmuán naw ta naggapu sù iniyátáng da, á mabbábáng kayu laguk nga kumán kuna. Ta ari kayu malliwâ gemma nu kanan naw, megapu sù

^t 10:17 Mattiu 26:26-28; Markus 14:22-24; Lukas 22:19-20

pangikatalà naw kê Namarò. ²⁶ Ta ajjan yù netúrâ ta libru ni Namarò nga kun na, “Si Namarò yù makákkua ta dabbuno ánnâ ngámin nga mayán na.”^u

²⁷ Á ta ángngarigán nu ajjan yù tolay nga ari mangikatalà kê Apu Kesu Kiristu, á apatan na kayu ta bale na ta umay kayu kumán, á nu ikáyâ naw nga umay, á umay kayu laguk. Á kanan naw lâ yù iyawâ na nikayu. Ngam arán naw iyabbû nu naggapu sù neyátáng, tapè ari kayu mabbábáng nga kumán kuna. ²⁸ Á ta ángngarigán nu ajjan tán yù tolay nga makkagi ta neyátáng yù kárne, á ari kayu laguk kumán kuna, tapè ari maburung yù tolay nga makkagi nikayu. Ta yáyù kinagi na nikayu, gapu ta kagian na ta liwâ naw nu kumán kayu. ²⁹ Á nu masingan na ta kumán kayu sù naggapu ta neyátáng, arák ku kagian ta sikayu yù maburung sù pakkákán naw, ngam aggina galâ yù mabagal ta nonò na, gapu ta kagian na ta malliwâ kayu.

Á ajjan támma nikayu yù tolay nga ari magayáyâ sù kinagì, á iyabbû na nakuan, “Ngattá, ta ari ittam kumán ánnâ lonát tam yù awayyá tam, megapu sù pabbábáng nayù ira kábulut tam? ³⁰ Á nu mabbalabálâ ittam kê Namarò megapu sù kanat tam, á ngattá laguk, ta kagian nayù ira kábulut tam ta malliwâ ittam gapu ta pakkákát tam kuna, nepatalugáring ta nabbalabálâ ittam gemma kê Namarò megapu kuna?” ³¹ Á yawe yù itabbák ku, nga gapu na nga arát tam laguk kanan yù kinagi ra nga neyátáng ta sináddios, tapè meparáyaw si Namarò megapu sù ngámin nga akkuát tam, mássiki nu kumán ittam onu ámminum ittam.

³² Arát tam laguk akkuán yù kagiad da nga liwâ, mássiki nu Kudio ira onu ari Kudio, mássiki nu kábulut tam ira nga mangikatalà kê Namarò. ³³ Á sikayu, párigán naw yù napiá nga ággangnguâ. Ta akkuák ku lâ yù ipagayáyâ nayù ira ngámin nga tatolay. Á arák ku olu nga nonopan yù pakkapiánák ku, nu ari galâ yù pakkapiánán nayù ira ngámin nga tatolay, tapè maginná ra yù napiá nga dámak, ánnâ makiyígù ira gapay kê Apu Kesu, tapè ari ira mekanakanâ sù pamagikáru ni Namarò.

11 ¹ Á wáwwagì, ipe naw laguk yù urâ naw nga mamárik sù napiá nga ággangnguâ, nga kunnay gapay ta pamárik ku sù napiá nga ággangnguá ni Apu Kesu Kiristu.

Yù Meyannung sù ira Bábbay nga Mangikatalà kê Apu

² Á dayáwat takayu, gapu ta arán naw náttamán yù inituddù ngaw nikayu, ánnâ palurotan naw paga yù ngámin nga napiá nga kustombare tam nga inituddù nikayu ta meyannung sù paggagammung tam. ³ Ngam yawe paga yù ikáyâ ku nga mánnámmuán naw. Si Apu Kesu Kiristu yù mammaguray sù laláki. Á yù laláki yù mammaguray sù atáwa na, ánnâ si Namarò yù

^u 10:26 Salmo 24:1

mammaguray kâ Apu Kesu Kiristu. ⁴Á yáyù nu aijan yù laláki nga nattaddung, nga umay nga makimállà kâ Namarò ta paggagammungán naw, onu mangilayalayâ sù bilin na, á napiá nu irián na yù taddung na, tapè arán na ipasiránán si Apu Kesu, nga mammaguray kuna.

⁵Á yù babay nga makimállà kâ Namarò, onu mangipakánnámmu sù bilin na, napiá nu aijan yù panniu na ta ulu na. Ta nu ari nappanniu, ipasiránán na yù atáwa na nga mammaguray kuna. Á nu awán ta panniu na, á kunnay sù babay nga nári ngámin yù duddù na. ⁶Á nu manakì yù babay nga mamanniu ta ulu na, irián na nakuan laguk yù duddù na. Ngam mappasirán gemma nu nári yù duddù na, á yáyù nga panniuwán na laguk yù ulu na nu umay ta paggagammungán.

⁷Ngam yù laláki, ari mattaddung nu umay ta paggagammungán. Ta pinarò ni Namarò yù laláki ta kágappà na, nga kepasinganán nayù pakáwayyá ni Namarò áнна yù karáyo na. Ngam yù babay yù kepasinganán nayù karáyo nayù laláki.

⁸Á nonopan naw yaw. Sù ngaw, ta pamarò ni Namarò ta tolay, ari yù laláki yù naggapu ta baggi na babay, nu ari galâ yù babay yù naggapu sù baggi nayù laláki, ta sinúttù ni Namarò yù tággáng nayù laláki nga pidde na ta babay. ⁹Á ari naparò yù laláki megapu sù babay, nu ari galâ ta pinarò ni Namarò yù babay megapu sù laláki, tapè ari maguroray. ¹⁰Á yáyù nga máwák nga mappanniu yù babay, tapè matákkilalán nayù ira daroban ni Namarò ta tumulù yù babay sù atáwa na.

¹¹Á mássiki nu mammaguray yù laláki sù atáwa na, á máwák na gapay yù ángngabbák nayù babay, áнна máwák nayù babay gapay yù ángngabbák nayù laláki, ta makkátungutungán ira, áнна naggittá ira nga nesipà kâ Apu Kesu Kiristu megapu sù pangikatalà da kuna. ¹²Ta pidde ni Namarò yù olu nga babay nga naggapu ta baggi nayù laláki, ngam meyanákin ngámin yù ira káruán nga lálláki sù ira bábbay. Á pinarò ni Namarò yù ngámin nga aijan.

¹³Á sikayu laguk yù maguray nu mepángngà ta umay ta paggagammungán naw yù babay nga náringin yù ngámin nga duddù na, nga ari nappanniu, nga makimállà kâ Namarò. ¹⁴Ngam yù laláki, á negagángay panò nu pakápadduan na yù duddù na? Ari gemma! Ta mappasirán gemma yù laláki nu mepárik ta babay. ¹⁵Ngam yù babay, yá ipakkástá na áнна keparáyo na yù apaddu nga duddù na, nga iniyawâ ni Namarò kuna, nga lippak na ulu na. ¹⁶Á nu aijan yù tolay nga dumá yù ure na ta meyanung karannian, á nu ikáyâ na makiperang ta ubobuk, á yawe laguk yù itabbák ku kuna, ta yáyù yù kustombare mi áнна yù kustombare nayù ira káruán nga mangikatalà kâ Namarò ta ngámin nga lugár, nu umay kami maggagammung nga makimoray kâ Namarò.

**Yù Panaddamát tam ta Pate ni Apu Kesu nga Ingágad da
ta Pamúgák ni Apu**

Matti 26:26-29; Markus 14:22-25; Lukas 22:14-20

¹⁷Á aijan paga yù itaddák ku nikayu, ta arát takayu iráyaw megapu sù akkuán naw nga meyanung karanniw. Ta nu maggagammung kayu

nga makimoray kâ Namarò, á ari mabbalin ta pammakapián naw, nu ari galâ mappanà yù paddákè naw. ¹⁸Ta narámak ku ta ari nattatádday yù nonò naw, á makkakápereperang kayu ta ubobuk, áнна massisinná kayu ta paggagammungán naw. Á kuruk támma yù káruán nga kagiad da. ¹⁹Ta negagángay nittam gemma nga makkakápereperang ta ubobuk nu dumá yù nonò tam. Ngam aijan támma gapay yù napiá nga serbi nayù pakkakáperang naw, ta mepalappâ yù ira nga kuruk nga napiá yù nonò da.

²⁰Á nu maggagammung kayu nga kuman ta panaddamán naw sù pate ni Apu Kesu Kiristu, á kunnay ta ari si Apu Kesu yù nonopan naw. ²¹Ta aijan garè yù ira káruán nga mapolu nga kumán sù bálud da, á arád da iballáyán yù ira kábulud da. Á yáyù nga aijan nikayu yù ira mabisin, áнна aijan yù ira mellaw. ²²Aro! Awán panò ta bale naw nga pakkákanán naw áнна pappissanán naw? Aijan gemma! Á ngattá laguk, ta ari kayu makimoray sù ira kábulun naw nga mangikatalà kâ Apu? Ngattá, ta ipasiránán naw yù ira kábulun naw nga pobare? Anni laguk panò yù kagiak ku nakuan nikayu ta meyanung sù akka-akkuán naw? Arát takayu gemma iráyaw!

²³Á inituddukin gemma nikayu yawe nga inipakánnámmu ni Apu Kesu nikán. Ta pamúgák di Apu Kesu sù gabi nga panájji ra kuna, inâ ni Apu Kesu yù pán. ²⁴Á ta kabalin na nabbalabálà kâ Namarò, giddigidduá na yù pán, nga inisinek na sù ira sinudduán na, tapè kanad da. Á kinagi na nira, “Yawe yù baggi nga metapil megapu nikayu. Á kunniawe yù akkuán naw ta panaddamán naw nikán,” kun na. ²⁵Á kunnian gapay, ta kabalid da kiminán, inâ ni Apu Kesu yù inumad da, á kinagi na nira, “Yawe yù panákkilalán naw sù bagu nga tarátu ni Namarò nikayu, ta mapalurò sangaw yù bagu nga tarátu, megapu sù dágà nga magagi ta patè. Inuman naw laguk ta panaddamán naw nikán,” kun na. ²⁶Á yáyù ta paggagammung tam nga kumán ta pán áнна ámminum sù panaddamát tam ta ketapil ni Apu Kesu Kiristu, nga kunnay sù kinagi na, á ipakánnámmu tam yù pate ni Apu, áddè ta panoli na.

²⁷Á nu aijan yù tolay nga metádday nittam nga kumán áнна ámminum sù panaddamát tam kâ Apu Kesu, ngam arán na nonopan yù ketapil ni Apu megapu kuna, á makaliwâ megapu sù pakkákán na sù panaddamát tam kâ Apu, gapu ta arán na pakimorayán yù baggi ni Apu Kesu áнна yù dága na. ²⁸Pasikkálat tam laguk yù nonò tam, nu napiá yù ákkimore tam kâ Apu Kesu, lage tam kumán áнна ámminum sù panaddamát tam kuna. ²⁹Ta yù tolay nga kumán áнна ámminum, nga arán na nonopan yù kebalinán nayù ketapil ni Apu Kesu megapu kuna, á pággangan ni Namarò, megapu sù kataggâ nayù nonò na. ³⁰Á yáyù gapu na nga aru nikayu yù ira máttakì áнна makapi, á aijan gapay yù ira nga natayin. ³¹Ngam nu pasikkálat tam ta olu yù nonò tam lápay, á arán na ittamin

pasikkálan ni Namarò. ³²Á nu narákè yù akkuát tam, tudduán ni Namarò ittam nga mangikatalà kuna áнна pággangan na ittam kunangane, tapè ari ittam sangaw mekanakanâ sù pamagikáru na sù ira tatolay nga ari manguruk kuna, nga metabbà sangaw ta impiernu.

³³Á yáyù, wáwwagì, nu maggagammung kayu, iddagán naw laguk yù labbè nayù ira káruán na kábulun naw lage naw kumán ta panaddamán naw sù pate ni Apu Kesu Kiristu. ³⁴Á nu ajjan yù mabisin, á kumán bì ta bale na lage na umay mepaggagammung nikayu, tapè arán na kayu pággangan ni Namarò. Á sangaw nu umayà nikayu, kagiak ku yù káruán nga itaddák ku nikayu.

**Yù Makkakerumá nga Pakáwayyá tam nga Naggapu
sù Mangilin nga Ikararuá
*Roma 12:6-8; Epeso 4:1-16***

12 ¹Á wáwwagì, ibukalák ku laguk nikayu yù meyanung sù pakáwayyá naw nga iyawâ nayù Mangilin nga Ikararuá ni Namarò nittam nga katággítádday nga tatole na, gapu ta ikáyâ ku nga kánnámmuán naw ta napiá. ²Á ammu naw ta lage naw nangikatalà kê Apu Kesu, nelogò kayu megapu sù ira dimoniú áнна yù ira anitu, á nakimoray kayu sù ira sínáddios, mássiki nu ari ira makobobuk áнна awán ta pakáwayyá ra. ³Á yáyù nga ipakánnámmu nikayu ta nu kuruk nga tumulù yù tolai sù pammagure nayù Ikararuá ni Namarò, arán na bulubugá igagek si Apu Kesu. Á awán ta tolai nga makkagi ta si Apu Kesu yù Yápu na, nu ari lâ megapu sù pakáwayyá nayù Mangilin nga Ikararuá ni Namarò.

⁴Á ajjan yù makkakerumá nga pakáwayyá tam nga naggapu kê Namarò. Ngam tádday lâ yù Ikararuá ni Namarò nga mangiyawâ nittam ta pakáwayyá tam. ⁵Á ajjan yù makkakerumá nga tarabáku tam, nga ángngabbák tam sù ira kábulut tam, ngam tádday lâ si Apu Kesu Kiristu nga Yápu tam nga pattarabakuát tam. ⁶Á ajjan yù makkakerumá nga pakapangguá tam nga mamalurò sù ipakuá ni Namarò nittam. Ngam tádday lâ yù mangipakuá nittam, nga si Namarò. Á aggina galá yù mangabbák nittam, tapè mapalurò tam yù ngámin nga ipakuá na nittam.

⁷Á sittam nga katággítádday nga mangikatalà kê Namarò yù neddán sù pakáwayyá tam nga naggapu sù Ikararuá ni Namarò, á yáyù nga mepasingan ta ajjan nittam yù Mangilin nga Ikararuá ni Namarò. Á yá inipangiyawâ na sù pakáwayyá tam, tapè abbágát tam yù ira kábulut tam. ⁸Ta iyawâ nayù Ikararuá ni Namarò yù sírik na sù tádday nga tolai, tapè ilayalayâ na yù bilin ni Namarò. Á iyawâ na gapay sù tádday yù pakáwayyá na nga makánnámmu áнна mangituddu sù kebalinán nayù bilin na. Á makkakerumá yù pakáwayyá nga meyawâ sù ira tatolay, ngam yù Ikararuá ni Namarò, aggina galá yù mangiyawâ. ⁹Á iyawâ

na gapay sù tádday yù napasigaggà nga pangikatalà na kê Namarò. Á iyawâ na sù tádday yù pakáwayyá na nga mamammapiá sù ira máttakì.
¹⁰ Á iyawâ nayù Mangilin nga Ikararuá sù tádday yù pakáwayyá na nga mamagaddátu. Á iyawâ na sù tádday yù pakáwayyá na nga makkagi sù ipakánnámmu ni Namarò kuna, áнна iyawâ na gapay sù tádday yù pakáwayyá na nga manákkilála sù paggapuán nayù kagian nayù ábbilinán, nu naggapu sù Ikararuá ni Namarò, onu tanakuán yù paggapuán na. Á iyawâ na sù tádday yù pakáwayyá na nga magubobuk ta tanakuán nga ággubobuk nga arán na ginigiámmu, áнна iyawâ na gapay sù tádday yù pakáwayyá na nga makkagi sù kebalinán nayù kagian na.
¹¹ Á yù Mangilin nga Ikararuá ni Namarò, aggina lâ yù paggapuán nayù ngámin danniaw nga pakáwayyá na tolay, á aggina galâ yù mammaguray sù pakáwayyá tam nga iyawâ na nittam nga katággitádday.

Sittam nga Nepattatádday kê Apu Kesu yù Kunnay ta Baggi na

¹² Á sittam nga mangikatalà kê Apu Kesu, meyárik ittam ta baggi na, nga aijan yù takki na, limá na, matá na, talingá na, áнна káruán na nga aijan ta baggi na, nga naddurúma yù pakáwayyá ra. Á yù baggi ni Apu Kesu Kiristu yù keyarigát tam, gapu ta mepattatádday ittam gapay, áнна naddurúma yù pakáwayyá tam nga katággitádday. ¹³ Á mássiki nu Kudio ittam onu ari Kudio, áнна mássiki nu mammaguray ittam onu makiaripan ittam, á narigù ittam ngámin nga nesipà kê Apu Kesu, megapu sù Mangilin nga Ikararuá. Á maggián nittam ngámin yù Mangilin nga Ikararuá, nga táttádday nga kesipatát tam, nga meyárik ta mamenum nittam, gapu ta aggina yù paggapuán nayù áttole tam nga mannanáyun.

¹⁴ Á ari lâ tádday yù egga ta baggi na tolay, nu ari yù aru nga makkakerumá, nga takki na, limá na, matá na, áнна yù káruán na, nga netádday ta baggi na. ¹⁵ Á ta ángngarigán nu magubobuk nakuan yù takki na tolay, á nu kagian na nakuan ta ari nesipà ta baggi na tolay gapu ta ari yù limá na, á ari gemma kuruk gapu ta kuruk nga nesipà gemma sù baggi na. ¹⁶ Á nu kagian nayù talingá na nakuan ta ari nesipà sù baggi na gapu ta ari yù matá na, ngam nesipà lâ paga gemma sù baggi na. ¹⁷ Á nu matá na lâ yù tangabaggi na nakuan, á kunnasi laguk yù pakaginná na? Á nu talingá na lâ nakuan yù tangabaggi na, á kunnasi laguk yù pakáguk na? ¹⁸ Ngam ari kunnian gemma, ta pine na galâ ni Namarò yù makkakerumá nga aijan ta baggi na tolay, nga kunnay ta inikáyâ na. ¹⁹ Á nu pidde na lâ nakuan ni Namarò yù matá ta tangabaggi, á ari gemma yù baggi na tolay. ²⁰ Ngam ari kunnian, ta aru yù pidde na nga makkakerumá nga pinattatádde na sù tádday nga baggi na tolay.

²¹ Á gapu ta kunnian yù ággián nayù baggi tam, arán na awayyá nayù matá tam nga makkagi sù limá tam, “Arát taka awágan!” Á arán

na awayyá nayù ulu tam nga kagian, “Awán ta serbi nayù takki tam.”

²² Ta kuruk nga máwák tam ngámin yù baggi tam, mássiki nu baddi nga makapi. ²³ Á yù káruán nga aijan ta baggi tam, pakástát tam ira. Á yù káruán, barawasiát tam ta napiá, tapè ari ira masingan, marakè mappasirán ittam megapu nira. ²⁴ Ngam aijan yù káruán nga nakástá ta baggi tam, nga arát tam awágan nga pakástán onu barawasián.

Á pidde ni Namarò yù ággián nayù baggi tam, tapè napiá yù ásserbi nayù ngámin nga aijan ta baggi tam, nepatalugáring sù káruán nga baggi tam nga arát tam nonopan. Á yáyù nga máwák tam yù ngámin nga aijan ta baggi tam. ²⁵ Á pidde ni Namarò yù baggi tam ta kunniaw, tapè makkaká-ásigurá yù ngámin nga aijan ta baggi tam. ²⁶ Á ta ángngarigán, nu aijan yù matakì ta baggi tam, á matagenà nayù ngámin nga baggi tam yù takì na. Á nu aijan yù meráyaw ta baggi tam, á ayatán laguk yù ngámin nga aijan ta baggi tam sù keráyo na.

²⁷ Á yawe nga kinagì yù keyarigát tam ngámin nga mangikatalà ká Apu Kesu Kiristu, ta kunnay ittam ta baggi na, megapu ta kesipà tam nga katággítádday kuna. Á makkakerumá yù pakáwayyá tam nga kunnay ta aijan ta baggi na. ²⁸ Ta makkakerumá yù tarabáku tam nga ipakuá ni Namarò nittam nga mangikatalà kuna, nga mesipà sù baggi na. Ta sinullà na ta olu yù ira nga minángngilayalayâ nga sinudduán ni Apu Kesu. Á yù mekaruá nga sinullà na yù ira ábbilinán na. Á mekatallu yù ira mangituddu sù bilin na. Á aijan gapay yù ira mamagaddátu, áнна yù ira mamammapiá sù ira máttaki, áнна yù ira mangabbák, áнна yù ira lállakalákay nga manabarang, áнна yù ira magubobuk ta ággubobuk nga arád da mánnámmuán. ²⁹ Á anni laguk yù kagian naw? Sittam ngámin panò yù minángngilayalayâ? Onu sittam ngámin panò yù ábbilinán na, nga mangipakánnámmu sù ipalappâ ni Namarò? Á makáwayyá panò ittam ngámin nga mangituddu sù bilin na? Á sittam ngámin panò yù mamagaddátu? Ari gemma kunnian! ³⁰ Á egga panò nittam ngámin yù awayyá tam nga mamammapiá sù ira máttaki? Awán. Á makáwayyá ittam ngámin panò nga magubu-ubobuk ta ággubobuk nga arát tam paga kánnámmuán? Onu makáwayyá panò ittam ngámin nga mangibukalán ta kebalinán na? Ari gemma. ³¹ Karagatát tam laguk yù ira kapiánán nga pakáwayyá tam, nga iyawâ ni Namarò nittam.

Á aijan paga yù ituddù nikayu nga kapiánán nayù pakáwayyá tam ánnè sù ngámin karannian. Makkaká-iddù ittam.

Makkaká-iddù ittam!

13 ¹ Nu makáwayyángà nga magubobuk sù ira ngámin nga makkakerumá nga ággubobuk na tolay áнна yù ággubobuk nayù ira daroban ni Namarò gapay, á nu awán ta ángngiddù ku sù ira kábuluk ku,

- á kunnayà laguk ta kekkeng nga matannuk onu gássá nga jikkù
yù ággallu na.
- 2 Á mássiki nu makáwayyàngà nga mangibukalán sù bilin ni Namarò
nga ipalappâ na nikán,
ánna mássiki nu kánnámmuák ku yù ngámin nga monak nga
nelímak nga talákkurugan na,
á mássiki nu masikan yù ángngikatalà ku, tapè máwayyâ nga
pagalitan yù ira puddul,
á awán galâ ta serbi nayù akkuák ku nu awán ta ángngiddù ku sù
ira kábuluk ku.
- 3 Á mássiki nu isinek ku ngámin yù kukuâ sù ira pobare ánna ipatuggi
yù baggi, megapu sù pangikatalà ku kê Apu,
awán ta pakkapiánák ku nu arák ku iddukan yù ira kábuluk ku,
- 4 Nu mangiddù ittam sù ira kábulut tam,
attamát tam gapay yù akkuád da,
ánna ikállà tam ira.
Á ari ittam bulubugá mangabubu nira,
Á ari ittam mappeddaráyaw,
ánna ari motun yù nonò tam.
- 5 Á nu mangiddù ittam sù ira kábulut tam,
arát tam ira uyoyungán.
Á ari ittam mangukkuk,
ánna arát tam ipapíli yù ure tam lápay.
Á ari ittam malogon nga mapporay.
Á arát tam ipatattam ta nonò tam yù liwiliwâ nayù ira kábulut tam,
ánna arát tam ibálà yù liwâ da nittam.
- 6 Á nu mangiddù ittam sù ira kábulut tam,
arát tam ipagayáyâ yù akkuán nayù ira nga mangnguá ta
narákè,
nu ari galâ ta magayáyâ ittam
megapu sù napiá nga akkuád da.
- 7 Á nu mangiddù ittam sù ira kábulut tam,
ari ittam malurâ nga mangabbák nira.
Maguray lâ yù mesimmu,
arát tam ira táttájjián.
Á ipasigaggà tam lâ yù pangikatalà tam kê Apu
ánna yù pagiddanáma tam kê Apu nga mangabbák nittam.
Á mássiki nu marigirigâ ittam,
onu narákè yù akkuán na tatolay nittam,
attamát tam lâ yù ngámin nga mesimmu nittam.
- 8 Á awán ta áddè nayù pakkaká-iddù tam
ánna yù pangiddù tam kê Namarò.

- Ngam mappasá sangaw yù pangilayalayâ nayù ira ábbilinán ni Namarò,
 áнна yù pagubobuk nayù ira tatolay ta tanakuán nga ággubobuk nga ari paga nánnámmuán.
- Á mappasá gapay sangaw yù ngámin nga ammu tam.
- ⁹ Ta baddi yù ammu tam kunangan, á arát tam kánnámmuán yù ngámin.
 Á nakúráng paga yù inipalappâ ni Namarò nittam.
- ¹⁰ Ngam sangaw nu mapalurokin yù ngámin nga ure ni Namarò áнна mesipâ ittamin kê Apu Kesu Kiristu,
 á mappasá laguk yù ammu tam nga baddi,
 ta mepalappâ nittam yù ngámin nga nabalinin.
- ¹¹ Á ta ángngarigán, sù ngaw kabajji ku,
 á kunnay ta abbing lâ yù ággubobuk ku, áнна yù ánonò ku,
 áнна yù pangibiláng ku ta nonò ku gapay.
 Á pattaggâ ku, nilikurák kin yù ággangnguá na abbing.
- ¹² Á kunangane ta keggá tam ta dabbuno,
 arát tam kánnámmuán ta napiá yù ituddu ni Namarò nittam nga meyanung kuna,
 gapu ta kunnay ta alinu nga masingan ta ispeku nga ari malitáw.
 Ngam sangaw nu meyarubáng ittam kê Namarò ta lángì,
 á kánnámmuát tam laguk ta napiá, nga kunnay sù pakánnámmu na nittam.
- ¹³ Á danniawe nga tallu yù pakkapiánát tam, nga maggián ta áddè ta áddè:
 yù pangikatalà tam kê Namarò,
 yù pagiddanáma tam kê Namarò,
 áнна yù pangiddù tam kári Namarò áнна yù ira kábulut tam.
 Ngam yù kapiánán nayù ira tallu
 yù pangiddù tam kári Namarò áнна yù ira kábulut tam.

Yù Duá nga Pakáwayyá tam nga Iyawâ ni Namarò

14 ¹Gapu ta pangiddù ni Namarò nikayu áнна yù pangiddù naw kuna, ipe naw laguk yù urà naw nga mangiddù sù ira kábulun naw. Á karagátan naw yù ira káruán nga pakáwayyá naw nga naggapu sù Mangilin nga Ikararuá, nepatalugáring sù pakáwayyá naw nga mangipakánnámmu sù bilin ni Namarò. ²Yù tolay nga magubobuk ta ággubobuk nga arád da kánnámmuán nayù ira kábulun na, á si Apu Namarò galâ yù kobobuk na, ta aggina lâ yù makánnámmu, gapu ta awán ta tolay nga makánnámmu sù kagian na. Ta ipeyubobuk na galâ nayù Ikararuá ni Namarò kuna yù monak, nga nelímak ta tolay yù kebalinán na. ³Ngam nu mangipakánnámmu yù tolay sù bilin

ni Namarò, makiubobuk sù ira kábulun na, tapè abbágán na ira. Á tabarangán na ira, tapè mabannáyán yù nonò da áнна mapasigaggà yù pangikatalà da kâ Apu. ⁴Á yù tolay nga magubobuk sù ággubobuk nga arád da kánnámmuán nayù ira kábulun na, á yù lâ baggi na yù abbágán na, gapu ta awán ta makánnámmu sù ággubobuk na. Ngam yù mangipakánnámmu sù bilin ni Namarò, á tabarangán na yù ira ngámin nga mepaggagammung kuna, nga mangikatalà kâ Apu Kesu Kiristu.

⁵Á parè bì nakuan ta iyawâ ni Namarò nikayu ngámin yù pakáwayyá naw nga magubobuk ta ággubobuk nga ari paga nánnámmuán. Á ta urè, más napiá galâ nu magubobuk kayu ngámin ta ággubobuk naw, nga mangipakánnámmu sù bilin ni Namarò, tapè mánnámmuán nayù ira ngámin nga tatolay yù kagian naw. Ngam napiá lâ nu magubobuk yù tolay sù ipeyubobuk nayù Mangilin nga Ikararuá nga ari paga nánnámmuán, nu aijan gapay yù tolay nga iniddán nayù Mangilin nga Ikararuá sù pakáwayyá na nga mangibukalán sù kebalinán nayù kagian na, tapè ibukalán na sangaw yù kebalinán na. Á mábbágán laguk yù ira ngámin nga mangikatalà nga maggagammung tán.

⁶Á iyabbû ku laguk nikayu, wáwwagi, nu umayâ nikayu nga magubobuk ta ággubobuk nga arán naw kánnámmuán, á egga panò yù pammakapián naw megapu nikán? Awán gemma. Ngam nu magubobugà galâ sù ággubobuk naw nga kánnámmuán naw, áнна ubobugak ku nikayu yù inipalappâ ni Namarò nikán, onu kagiak ku nikayu yù ammu nga meyannung kâ Namarò, onu kagiak ku nikayu yù bilin ni Namarò, áнна ituddù nikayu yù kebalinán na, á mábbágán kayu laguk. ⁷Á ta ángngarigán, mássiki nu awán ta inángà nayù paláwatá onu árpá, kunay ta makobobuk ira nu mappaláwatá yù tolay, onu magárpá. Ngam nu ari napiá yù pattoká na, matákkilalát tam panò yù pattoká na? Ari gemma. ⁸Á kunnian gapay, nu aijan yù suddálu nga magamariung nga magágál sù ira kábulun na, ta umay ira mangabbák kuna nga makigerrá, á nu ari malitáw yù pagamariung na, á ammu ra panò nayù ira kábulun na ta mapparán ira? Ari gemma. ⁹Á kunnian gapay nikayu, nu magubobuk kayu ta ággubobuk nga ari paga nánnámmuán, á kunay laguk ta paddák galâ yù kobobuk naw, ta awán ta tolay nga makánnámmu sù kagian naw.

¹⁰Kuruk gemma ta aru yù ira makkakerumá nga ággubobuk ta dabbuno, ngam aijan yù kebalinád da ngámin. ¹¹Á nu arák ku ammu yù ággubobuk nayù tolay nga makiubobuk nikán, á tanakuán yù katatole na. Á tanakuánâ gapay, nga ari yù kagittá na. ¹²Á gapu ta karagátán naw ta iyawâ na nikayu nayù Ikararuá ni Namarò yù pakáwayyá naw, á talákkurugan naw laguk nga manuppál sù pakáwayyá naw nga mangabbák sù ira wáwwagi naw, tapè mapasigaggà yù pangikatalà da kâ Apu Kesu.

¹³ Á yáyù nu aijan yù tolay nga iddán nayù Ikararuá ni Namarò sù pakáwayyá na nga magubobuk ta ággubobuk nga ari paga nánámmuán, á ipakimállà na laguk ta alawatan na gapay yù pakáwayyá na nga mangibukalán sù kebalinán nayù kagian na. ¹⁴ Á ta ángngarigán, nu makimállakà kâ Namarò ta ággubobuk nga arák ku kánámmuán, nga ipeyubobuk na nikán nayù Ikararuá ni Namarò, á awán galâ ta pabbalinán na ta nonò ku, gapu ta arák ku kánámmuán yù kebalinán na. ¹⁵ Á anni laguk panò yù napiá nga akkuák ku ta pakimállà ku kâ Namarò? Kunniaw laguk yù akkuák ku. Tángngagak ku yù pagubobuk ku ta ággubobuk nga arák ku kánámmuán, megapu sù putù, á sangaw tángngagak ku gapay yù ipakimállà ku megapu sù nonò ku, tapè kánámmuák ku yù kagiak ku kâ Namarò. Á ta paddáyò kâ Namarò, makkansionà sù ággubobuk nga arák ku kánámmuán, megapu sù putù, áнна ikansiok ku gapay sangaw yù megapu sù nonò ku nga kánámmuák ku.

¹⁶ Á ta ángngarigán, nu iyubobuk naw yù ággubobuk nga ari paga nánámmuán, áнна aijan yù ira álliuk nga mepaggagammung nikayu, á kunnasi laguk ta mesipà yù ira álliuk sù paddáyo naw kâ Apu? Awán ta awayyá ra nga makkagi ta “Ammán,” gapu ta arád da kánámmuán yù kagian naw. ¹⁷ Á mássiki nu napiá yù áddáyo naw kâ Namarò, ari mábbágán yù ira kábulun naw, gapu ta arád da kánámmuán. ¹⁸ Dayáwak ku si Namarò, gapu ta makáwayyángà nga magubobuk ta ággubobuk nga ari paga nánámmuán, ánnè nikayu ngámin. ¹⁹ Ngam nu mepaggagammungà sù ira mangikatalà kâ Apu, napiá galâ nu iyubobuk ku yù ággubobuk tam, tapè kánámmuád da gapay, mássiki nu baddì lâ yù kagiak ku nira, ánnè ta aru yù kagiak ku nga iyubobuk ku ta ággubobuk nga arád da kánámmuán.

²⁰ Á wáwwagì, arán naw nakuan karagatán yù lâ pakobobuk naw ta ággubobuk nga ari paga nánámmuán. Ta nu yáyù lâ karagatán naw, á kunnay ta ánnonò na abbing yù nonò naw. Á ta meyannung sù narákè, napiá nu kunnay ta nonò na assítay yù nonò naw, nga arán na paga ammu mangguá ta narákè. Ngam ta meyannung sù ira makkakerumá nga pakáwayyá nga iyawâ nayù Ikararuá ni Namarò, á nonopan naw laguk yù kunnay ta ánnonò na tolay nga nataggatánin, nga ammu na mappíli sù napiá.

²¹ Á yawe yù netúrâ nga kinagi ni Namarò:

“Dobak ku yù ira tatolay nga naggapu ta tanakuán nga lugár, nga tanakuán yù ággubobuk da,

ta ed da kagian yù bilik ku sù ira tatolay nga manakì manguruk.

Á mássiki nu kunnian, ari ira magginná sù kagiak ku nira.”

Yáyù kinagi ni Namarò. ²² Á yáyù nga ammu tam ta ari megapu sù ira manguruk, nu ari galâ megapu sù ira nga ari manguruk yù pangiyawâ

ni Namarò ta pakáwayyá na tolay nga magubobuk ta tanakuán nga ággubobuk nga ari paga nánnámmuán, tapè tákkilalán nayù ira ari manguruk yù pakáwayyá ni Namarò nga mamanunnù nira. Ngam ari megapu sù ira ari manguruk, nu ari galà megapu sù ira tatole ni Namarò yù pangiyawâ na nira sù pakáwayyá ra nga mangipakánnámmu sù bilin na, tapè kánnámmuád da yù pakáwayyá ni Namarò nga mangiyígù nira. ²³Á sikayu ngámin nga mangikatalà kâ Apu, nu maggagammung kayu nga magubu-ubobuk ta ággubobuk nga ari paga nánnámmuán, á nu tullung gapay yù ira nga ari mattudduán onu yù ira ari manguruk, á arád da panò kagian ta maguyung kayu ngámin? Wan gemma, ta arád da kánnámmuán yù kagian naw! ²⁴Ngam nu mangipakánnámmu kayu sù bilin ni Namarò nga ipalappâ na nikayu, á nu tullung yù tolay nga ari paga mangikatalà kâ Apu, onu yù tolay nga ari mattudduán, á ta pakaginnâ na sù kagian naw, tákkilalán na yù liwiliwâ na áнна ammu na ta mepángngâ yù pamagikáru ni Namarò kuna. ²⁵Á ipalappâ na laguk yù ngámin nga liwiliwâ na, mássiki yù nelímak ta nonò na, á mamalittúkak nga mabbabáwi ta liwiliwâ na, áнна maddáyaw kâ Namarò. Á kagian na, “Kuruk nga aijan si Namarò nikayu!” kun na.

Yù Ákkimore tam kâ Namarò ta Paggagammung tam

²⁶Á wáwwagì, anni laguk yù napiá nga akkuán naw ta paggagammung naw nga makimoray kâ Namarò? Napiá nu aijan nikayu yù ira makkansion nga maddáyaw kâ Namarò, á aijan gapay yù ira nga mattutubbâ nga mangituddu sù bilin ni Namarò, áнна yù mangipakánnámmu sù inipalappâ ni Namarò kuna, áнна yù magubobuk ta ággubobuk nga ari paga nánnámmuán, áнна yù makkagi gapay sù kebalínán nayù kinagi na. Ta napiá nu mábbágán kayu ngámin nga naggagammung, megapu sù ngámin nga akkuán naw, tapè mepasigaggâ yù ángngikatalà naw kâ Apu. ²⁷Á nu aijan yù ira nga magubobuk ta ággubobuk nga ari paga nánnámmuán, á napiá nu duá onu tallu lâ yù mattutubbâ nga magubobuk, á máwák gapay yù tádday nga mangibukalán sù kebalínán nayù kagiad da. ²⁸Ngam nu awán ta makáwayyá nga mangibukalán sù kebalínán nayù ubobuk da, á magimammâ ira laguk ta paggagammungán, ta makiubobuk ira lâ kâ Namarò áнна ta baggi ra.

²⁹Á yù ira ábbilínán ni Namarò ta paggagammung naw, á napiá nu anugutan naw ta mattutubbâ nga magubobuk yù duá onu tallu lâ, nga mangipakánnámmu sù inipalappâ ni Namarò nira. Á yù ira káruán nikayu, ginnán naw ta napiá, tapè makkakápasikkál kayu ta meyannung sù kinagi ra, nu kuruk nga naggapu sù Ikararuá ni Namarò. ³⁰Á nu magubobuk yù napolu, á aijan yù ipalappâ ni Namarò sù tádday, á magimammâ laguk yù napolu. ³¹Ta nu mattutubbâ ittam, aijan yù

awayyá tam ngámin nga magubobuk, tapè matudduán ittam ngámin áнна matabarangán ittam ngámin. ³² Á yù ábbilinán ni Namarò, aggina gemma yù maguray sù baggi na, nu magubobuk onu magimammà. ³³ Á si Namarò, arán na ikáyâ nu makusukusu yù paggagammung tam. Ta ikáyâ na galá yù napiá nga pakkaká-ásigurá tam.

Á yáyù nga aijan gapay yù kustombare tam ngámin nga mangikatalà kê Namarò, ta ngámin nga paggagammungát tam, ³⁴ ta magimammà yù ira bábbay. Ari ira meyanugù nga makipiripirang ta ubobuk, gapu ta máwák nga tumulù ira sù ira lálláki nga kunnay ta netúrâ sù tunung ni Moyses. ³⁵ Á nu aijan yù arád da kánnámmuán nayù ira bábbay, á iddagád da lábbi yù labbè da ta bale ra, á iyabbû da laguk yù kebalinán na sù atáwa ra. Ta jikkù nu magubobuk yù ira bábbay ta paggagammung tam.

³⁶ Á ngattá laguk ta manakì kayu manguruk karannian nga kinagì nikayu? Sikayu nga taga Korinto panò yù paggapuán nayù bilin ni Namarò? Onu kagian naw ta sikayu lâ yù pagáddekán nayù bilin na? Ari gemma. ³⁷ Á yù tolay nga makkagi ta aggina yù ábbilinán ni Namarò, onu kagian na ta aijan yù pakáwayyá na nga iniyawâ nayù Ikararuá ni Namarò kuna, á tákkilalán na laguk ta kuruk nga taddán ni Namarò yù ngámin nga initúrâ ku saw. ³⁸ Á nu aijan yù tolay nga manakì nga manángngák sawe nga taddán gapay ni Namarò, á arán naw laguk tángngagan yù kagian na.

³⁹ Á yáyù, wáwwagì, nga ipe naw yù urà naw laguk nga mangipakánnámmu sù bilin ni Namarò nga inipalappâ na. Ngam arán naw ipugik yù ira nga magubobuk ta ággubobuk nga ari paga nánnámmuán. ⁴⁰ Á napiá lâ nu mattutubbâ kayu ta ngámin nga akkuán naw ta paggagammung naw.

Yù Paginnanole ni Apu Kesu Kiristu

15 ¹ Á wáwwagì, ipanonò ku nikayu yù napiá nga dámak nga inilayalayâ ku ngaw nikayu. Á kinuruk naw, á gapu ta panguruk naw, napasigaggà yù pangikatalà naw kê Apu Kesu. ² Á meyígù kayu nga mesipà kê Namarò megapu sù napiá nga dámak, nu uputan naw yù panguruk naw sù netuddu nikayu. Ngam nu áppè manguruk kayu, awán ta pammakapián naw.

³ Á nepakánnámmu nikán yù bilin nga inilayalayâ ku ngaw nikayu, nga kuruk nga bilin nga máwák naw tángngagan, nga kunniaw:

Netapil si Apu Kesu Kiristu, nga natay megapu sù liwiliwâ tam, tapè mapakomá ittam ta liwâ tam,

nga kunnay sù inipetúrâ na ngaw ni Namarò sù dán nga libru.

⁴ Á netanam si Apu Kesu Kiristu,

á pinaginnanole ni Namarò sù mekatallu nga ággaw,

nga kunnay sù netúrâ sù dán nga libru.

5 Á kabalin ni Apu Kesu naginnanolay, nappasingan kê Eduru.

Á nappasingan gapay sù ira mapulu duá nga sinullà na ngaw nga umay mangilayalayâ.

6 Á pappasá na yaw, nappasingan gapay sù ira mawwawági ta ángnguruk da kuna, nga naggagammung nga natturù ta límá gatù.

Á aru yù matolay paga nira, ngam natayin yù ira káruán.

7 Á nappasingan gapay kê Ime.

Á kabalin na yaw, nappasingan gapay sù ira ngámin nga sinullà na nga minángngilayalayâ.

8 Á síkán yù naporíán nga nappasinganán ni Apu Kesu ta kabalin na naginnanolay, ta ikáddagâ lâ nappasingan níkán, mássiki nu kunnayâ ta neyanâ lage na ággo na. 9 Á síkán yù kagukábán sù ira ngámin nga minángngilayalayâ nga sinullà ni Apu Kesu. Á ta urè, aringâ mepángngâ nga mebiláng sù ira minángngilayalayâ, gapu ta jinigirigâ ku ngaw yù ira mangikatalà kê Apu. 10 Ngam sinullà nangâ ni Namarò nga minángngilayalayâ sù bilin na, megapu sù pangikállà na níkán áнна pangiddù na níkán. Á napiá yù pabbalinán nayù pangikállà na níkán, ta nilikurák kin yù liwâ ku áнна nangulingin yù ággangnguâ, tapè masserbingâ kuna. Á nasikan yù áttarabákù ánnè sù ira ngámin nga káruán nga minángngilayalayâ, nga ari negapu sù pakáwayyâ, nu ari galâ negapu kê Namarò nga mangabbák níkán. 11 Á maguray lâ nu síkán yù mangilayalayâ onu yù ira káruán nga sinullà ni Apu, á naggigittá yù ilayalayâ mi, nga napiá nga dámak nga kinuruk naw.

Yù Paginnanole nayù ira nga Mangikatalà kê Apu

12 Á pangilayalayâ mi ngaw nikayu, inipakánnámmu mi ta naginnanolayin si Apu Kesu Kiristu. Á ngattá, ta ajjan nikayu yù ira makkagi ta ari maginnanolay yù námmatay? 13 Ta nu kuruk nakuan ta arán na paginnanolayan ni Namarò yù námmatay, á kuruk nakuan gapay ta ari naginnanolay si Apu Kesu Kiristu. 14 Á nu ari nakuan naginnanolay si Apu Kesu Kiristu, á awán laguk ta serbi nayù pangilayalayâ mi, á awán gapay ta serbi nayù pangikatalà naw kê Apu. 15 Á mepasingan nakuan ta nassiri kami ta meyannung kê Namarò, gapu ta kinagi mi ta pinaginnanole na si Apu Kesu, nga arán na ga pinaginnanolay, nu kuruk nakuan nga ari maginnanolay yù ira námmatay.

16 Ta nu arán na nakuan paginnanolayan ni Namarò yù ira námmatay, á ari laguk nakuan napaginnanolay si Apu Kesu Kiristu. 17 Á nu arán na nakuan pinaginnanole si Apu Kesu Kiristu, á awán laguk nakuan ta serbi nayù pangikatalà naw kuna, á magikáru kayu paga nakuan ta liwiliwâ naw, gapu ta arán na kayu paga mapakomá ni Namarò. 18 Á yù ira ngaw

nangikatalà kâ Apu Kesu Kiristu, nga natayin, nagawáwán ira nakuan, ta arán na ira pinakomá, á aijan ira nakuan ta impiernu. ¹⁹Á nu iddanamát tam lâ yù pammakapiát tam sawe dabbuno, áнна awán nakuan ta iddanamát tam nga maginnanolay nga mesipà kâ Apu Kesu Kiristu, á kábbi ittam nakuan laguk, ánnè sù ira ari manguruk.

²⁰Ngam kukurugán nga kuruk nga pinaginnanole ni Namarò si Apu Kesu Kiristu! Á aggina yù napolu nga naginnanolay, tapè ammu tam ta kuruk nga maginnanolay gapay sangaw yù ira tatole ni Namarò nga námmatay. ²¹Ta matay yù ira ngámin nga tatolay megapu sù palliwá na ngaw nayù tádday nga tolay, nga si Kákay Adan. Á kunnian gapay, duttál yù ággaw nga paginnanole na tatolay, megapu sù paginnanole nayù tádday, nga si Apu Kesu Kiristu. ²²Matay yù ira ngámin nga tatolay nga ginaká ni Kákay Adan. Á kunnian gapay, yù ira ngámin nga mepattatádday kâ Apu Kesu Kiristu megapu sù pangikatalà da kuna, matolay ira gapu ta paginnanolayan ni Namarò ira.

²³Á si Apu Kesu Kiristu yù napolu nga naginnanolay nga aringin matay. Á sittam ngámin nga tatole na yù maporián nga maginnanolay gapay sangaw nu manoli si Apu Kesu ta dabbuno. ²⁴A duttál laguk yù pagáddekán na ággaw, á appútan ni Apu Kesu yù ira ngámin nga makikontará kuna, nga mammaguray áнна makáwayyá nga mammagaddátu, mássiki nu tolay ira onu di Satanas áнна yù ira kábulun na nga dimoniú áнна anitu. Á pangappù ni Apu Kesu nira, itoli na laguk yù ngámin nga pammagurayán na sù Yáma na, nga si Ammò Namarò.

²⁵Ta sinalákkuruk na ngaw ni Namarò ta máwák nga mammaguray si Apu Kesu ádde ta pangappù na sù ira ngámin nga makikontará kuna. ²⁶Á kabalín na appútan yù maporián nga makikontará kuna, á irián na yù paggapuán na pate na tolay, á aringin matay yù ira tatolay.

²⁷Á bibbirat tam yù inipetúrá ni Namarò nga kun na, “Á si Namarò, pinatulù na sù pammagure nayù Anâ na yù ngámin nga egga.” Á ammu tam gemma ta ari mesipà si Namarò sù ngámin nga metulù kâ Apu Kesu Kiristu, gapu ta si Namarò yù mamatulù sù ngámin.” ²⁸Á sangaw nu napatulù yù ngámin sù Anâ ni Namarò, á tumulù gapay yù Anâ ni Namarò sù Yáma na nga nangiyawâ kuna sù ngámin, tapè si Namarò galá yù kotunán nga mammaguray sù ngámin.

²⁹Á ta meyanung sù kagian naw, nu kuruk nga ari nakuan maginnanolay yù ira námmatay, á anni má laguk ta aijan yù ira marigù ta pannakabaggi nayù ira námmatay nga ari narigù? Anni panò yù kagiad da nga serbi nayù pakirigù da, nu ari maginnanolay yù ira námmatay? ³⁰Á nu ari nakuan maginnanolay yù ira námmatay, anni má panò ta umay kami mangilayalayâ sù bilin ni Namarò, nepatalugáring ta

ammu mi ta aijan yù ira nga ikayâ da mamapátay nikami ta kággággaw?³¹ Á wáwwagì, kuruk yù kagiak ku nikayu, nga magisassengà matay ta kággággaw, megapu sù pangilayalayâ ku. Á kunnian, kuruk gapay ta ayatánà megapu sù pangikatalà naw kê Apu Kesu Kiristu.

³² Á yù ira nakikontará nikán ta keggâ ta ili na Epeso, kun na simaron nga ayám ira nga mangnguá nikán. Á iyabbû ku laguk, anni panò yù iddanamák ku nga bálà ku ta pagattam ku sù panigirigâ da nikán, nu aringà nakuan magiddanáma ta paginnanolé? Á nu kuruk nakuan nga ari maginnanolay yù ira námmatay, á mappabbúyá ittam laguk, nga kunnay ta kagian nayù ira káruán, nga kud da, “Kumán ittam lâ kumán áнна mappissán ittam, ta matay ittam sangaw.”^w ³³ Aro! Arán naw ilogò yù baggi naw! Ari gemma kuruk yù kagiad da. Yawe yù kuruk nga nakagi, “Nu mepulù ittam sù ira narákè, mekanâ ittam sangaw sù narákè nga akka-akkuád da,” kun na. ³⁴ Pasikkálan naw laguk yù nonopan naw. Pallikuránán naw yù narákè nga ággangnguá naw, á ari kayu laguk malliwâ má. Ta aijan garè nikayu yù ira nga arád da paga ammu si Namarò. Á mappasirán kayu nakuan ta máwák ku nga kagian nikayu.

Yù Baggi tam nga Molingin sangaw ta Paginnanole tam

³⁵ Á ta meyannung sù paginnanole nayù ira námmatay, aijan támma yù tolay nga ikáyâ na nga mangiyabbû, nga kun na, “Á kunnasi yù paginnanole nayù ira námmatay? Á anni panò yù ággián nayù baggi ra nu maginnanolay ira?” ³⁶ Aro! Sikaw nga mangiyabbû, ari panò nataggâ yù nonò mu? Aru yù keyarigán nayù baggi tam nga maginnanolay. Ta ángngarigán, nonopan naw yù bini nga imulá naw. Máwák nga memulá bì, nga kunnay ta natay nga netanam, lage na mattubbu ta bagu nga baggi na. ³⁷ Á mássiki nu aggi onu tanakuán yù bini nga imulá naw, á ta pattubbu na, dumá ngin yù baggi na, ta aringin yù bukal nga inimulá naw. ³⁸ Ta iyawâ ni Namarò yù bagu nga baggi na, nga mepángngà sù ira katággitádday nga bini.

³⁹ Á yù ira ngámin nga egga nga matolay, makkakerumá gapay yù baggi ra. Ta naddumá yù pattak na tolay ta pattak na ayám. Á tanakuán gapay yù pattak na mammánù ta pattak na sirá. ⁴⁰ Á makkakerumá gapay yù ággián nayù baggi ra nga egga ta lángì áнна yù ira nga makkakerumá yù baggi ra nga aijan ta dabbuno. Á nerumá yù kakástá nayù baggi nayù ira nga aijan ta lángì sù baggi nayù ira nga aijan ta dabbuno. ⁴¹ Ta tanakuán yù dalingáráng nayù bilák sù dalingáráng nayù bulán. Á mássiki yù ira bituan, makkakerumá yù dalingáráng da nga katággitádday.

⁴² Á kunnian yù keyarigán nayù ággián nayù ira baggi na tolay ta paginnanole nayù ira námmatay. Ta nu matay ittam, á metanam ittam,

^w 15:32 Isaya 22:13

á marúnù yù baggi tam. Ngam sangaw nu paginnanolayan ni Namarò ittam, á ari ittamin bulubugá matay nga marúnù, nu ari galà nga matolay yù baggi tam ta áddè ta áddè. ⁴³Á makálirák garè yù natay nga netanam, nga awán ta pakáwayyá na. Ngam sangaw nu maginnanolay, makástá áнна makáwayyá. ⁴⁴Á saw dabbuno yù kepángngatán nayù ira baggi tam nga matay. Ngam sangaw nu paginnanolayan ni Namarò yù ira baggi tam, moli iren, nga mepángngà nga maggián ta lángì. Á ammu tam ta ajjan yù ira baggi tam nga mepángngà nga maggián ta dabbuno. Á gapu ta ajjan yù baggi tam nga mepángngà nga maggián ta dabbuno, ammu tam ta ajjan gapay yù ira baggi tam nga mepángngà nga mepaggián kâ Namarò ta lángì.

⁴⁵Á mabibbik tam yù inipetúrâ ni Namarò sù dán nga libru na, nga kun na, “Si Kákay Adan yù olu nga tolay nga pinarò ni Namarò, á iniyawâ ni Namarò kuna yù inángà na, tapè matolay.”^x Á si Apu Kesu Kiristu yù sinullà ni Namarò, nga táli nayù ngaw Adan. Aggina yù sigga-inángà nga manotolay, á iyawâ na nittam yù inángà nga mannanáyun nga awán ta áddè na, tapè mesipà ittam kuna ta lángì. ⁴⁶Á mepasingan nittam ta ari ta lángì yù kepángngatán nayù tolay nga napolu, nu ari galà ta dabbuno. Á yù naporíán, aggina si Apu Kesu, nga mepángngà ta lángì. Kunnian yù keyarigát tam, ta arát tam nakeyanatán yù baggi tam nga mepángngà ta lángì. Ngam ta paginnanole tam, yù baggi tam nga maporíán yù mepángngà ta lángì. ⁴⁷Á pidde ni Namarò si Kákay Adan, nga napolu nga tolay, nga naggapu ta káppù na dabbun. Á si Apu Kesu yù maporíán, nga naggapu ta lángì. ⁴⁸Á gapu ta ginaká na ittam ngámin ni Kákay Adan, á yáyù nga ajjan yù baggi tam nga kunnay ta baggi na nga naggapu ta káppù na dabbun. Á sittam ngámin nga nepattatádday kâ Apu Kesu Kiristu megapu sù pangikatalà tam kuna, meyawâ nittam yù baggi tam nga kunnay ta baggi na nga mepángngà ta lángì, sangaw nu mesipà ittam gapay kuna ta lángì.

⁴⁹Á gapu ta negittá yù baggi tam sù baggi ni Kákay Adan, nga olu nga tolay nga naggapu ta káppù na dabbun, á kunnian gapay, mepaggittá yù baggi tam sangaw sù baggi ni Apu Kesu Kiristu, nga naggapu ta lángì. ⁵⁰Á yawe yù kagiak ku nikayu, wáwwagì. Yù baggi na tolay nga matay, ari mesipà sù pammagurayán ni Namarò ta lángì. Ta matay garè yù baggi tam, nga marúnù sawe dabbuno, gapu ta awán ta awayyá na nga mannanáyun nga matolay.

Si Apu Kesu yù Manotolay nga Mangappù ta Patay

⁵¹Á ginnán naw yawe, ta ajjan yù kagiak ku nikayu nga inilímak na ngaw ni Namarò, ngam inipakánnámmu na níkán. Sittam nga

^x 15:45 Genesis 2:7

mangikatalà kâ Apu Kesu, ari ittam ngámin matay, ngam ikáddagâ lâ moli ngámin yù baggi tam. ⁵²Á alistu yù kesimmu na, nga kun na pakkimâ na matá, sangaw nu doban ni Namarò yù magamariung sù pagáddekán na ággaw. Á ta pagamariung na, á yù ira námmatay nga netádday kâ Apu Kesu Kiristu, ikáddagâ lâ ira maginnanolay nga aringin bulubugá matay. Á sittam nga matolay paga, nga netádday kâ Apu, á ikáddagâ moli yù baggi tam nga aringin bulubugá matay.^γ ⁵³Ta yawe baggi tam nga matay, máwák nga moli, tapè ari ittam bulubugá matay, ngam matolay ittam ta áddè ta áddè. Á yù maddán nga marúnù, máwák nga moli, tapè mannanáyun nga ari maddán.

⁵⁴Á sangaw nu molingin yù baggi tam, ari ittamin bulubugá matay, áanna sangaw nu molingin yù maddán nga marúnù, á napiá ittamin nga mannanáyun, á yáyù sangaw yù katuppál nayù dán nga netúrâ, nga kun na,

“Awánin ta námmatay, ta pinaginnanole ni Namarò ira.”^z

⁵⁵“Máppù ittam panò megapu sù pate tam?

Ari gemma, ta arán na ittam ni Namarò ukuman.

Ari ittam maganássing nga matay,
ta ari ittamin mapagikáru.”^a

⁵⁶Ta maganássing yù ira tatolay nga matay gapu ta ammu ra ta mapagikáru ira megapu sù liwâ da. Á máwák nga mapagikáru ira gapu ta nakaliwatád da yù tunung ni Namarò. ⁵⁷Á dayáwat tam laguk si Namarò. Ta megapu sù kingnguá ni Apu Kesu Kiristu, nga mangiyígù nittam, ari ittam maganássing nga matay, gapu ta náringin yù ngámin nga liwiliwâ tam megapu sù pagikáru ni Apu Kesu.

⁵⁸Á wáwwagi nga iddukak ku, yáyù nga ipasigaggà tam laguk yù ángngikatalà tam kâ Apu Kesu, tapè ari ittam mekátтуay kâ Apu. Á uputat tam nga tuppálan yù ngámin nga ipakuá na nittam, ta ammu tam ta aijan yù pammakapiát tam megapu sù ngámin nga pattarabáku tam nga masserbi kuna.

Yù Pangabbák tam sù ira Wáwwagi tam nga Magáwák

16 ¹Á ta meyannung sù pangunnuk naw ta kuártu nga ángngabbák naw sù ira tatolay ni Namarò nga marigirigâ, á tuppálan naw yù kunay sù kinagi gapay sù ira wáwwagi tam nga taga Galasia ta meyannung sù ángngabbák da nira. ²Á ta káda Liggu, isinná naw yù iyawâ naw nga naggapu ta ganánsiá naw nga katággitádday, yù lâ áddè na meyawâ naw, mássiki nu aru onu baddi. Á unnuran naw yù kuártu, tapè dán nga naparán yù ángngabbák naw nira sangaw nu lubbekà ta gíán naw ta Korinto. ³Á labbè ku sangaw, dobak ku yù ira piníli naw

γ 15:52 1 Tessalonika 4:15-17 z 15:54 Isaya 25:8 a 15:55 Oseya 13:14

nga ikatalà naw nga mangituluk sù iyawâ naw, tapè ituluk da ta ili na Jerusalem. Á ipetuluk ku gapay nira yù túrâ ku nga mangipakánnammu sù ira labbetád da ta naggapu ira nittam, tapè alawatad da ira. ⁴Á nu kagiak ku ta napiá ta urè nu umayà gapay ta Jerusalem, á mepulù ira laguk nikán.

Yù Panalákkuruk ni Pablo nga Manúllun sù ira taga Korinto
2 Korinto 1:15-24

⁵Á talákkurugak ku ta umayà sangaw ta gián naw, ta et takayu tullúnán. Á pattalebák ku ta Masidonia, maddagákà bì támma tán nga mangituddu ta paggagammungád da. ⁶Á sangaw nu umayà ta gián naw, maggiánà nikayu ta mabayák támma, mássiki áddè ta pappasá nayù ammián, tapè sikayu yù mangabbák nikán, ta paggagannuâ ku sangaw nu duttál yù ággaw nga pánò nikayu nga umay ta tanakuán nga lugár. ⁷Ta arák ku ikáyâ ta mabi lâ yù paddagâ ku ta gián naw, nu ari galâ ta mabayágà ta baddi, nu anugutan ni Namarò. ⁸Á yáyù nga ipáppánnâ bì yù pánò saw ili na Epeso, áddè ta pappasá nayù piestá na Pentekosto, ⁹gapu ta aru yù awayyâ nga mangituddu sù bilin ni Namarò, mássiki nu aru yù ira makikontará nikán.

¹⁰Á sangaw nu umay si Timotio sù gián naw, alliúgan naw ta napiá, ta aggina yù kunnay nikán nga masserbi kê Apu Kesu. ¹¹Á yáyù nga makimoray kayu kuna ta napiá. Arán naw iluddè, ngam abbágán naw sangaw nu maggagannuâ, tapè makatoli saw giák ku, ta iddagák ku, áнна yù ira kábulun na.

¹²Á si Apolo, nga wagi tam, kinagì kuna ta mepulù nakuan sù ira wáwwagi tam nga umay mattúllun nikayu, ngam awán ta awayyá na kunangan. Á sangaw lâ nu matángngák na, en na kayu laguk tullúnán.

Yù Naporíán nga Pangitabarang ni Pablo

¹³Á sikayu, mappalán kayu laguk, tapè ari kayu melogò. Á ipasigaggà naw yù pangikatalà naw kê Apu. Á ari kayu maganássing, á ipe naw yù urà naw nga malláppà laguk nga manuppál sù ngámin nga ipakuá ni Namarò nikayu. ¹⁴Á ta ngámin nga akkuán naw, ipasingan naw yù pakkaká-iddù naw.

¹⁵Á wáwwagi, ammu naw di Estepano áнна yù ira kábbale na, ta aggira yù olu nga nangikatalà kê Apu ta lugár na Akeya. Á áddè ngaw ta kapángnguruk da ta áddè kunangan, inupù da yù ángngabbák da ta napiá sù ira kábulud da nga mangikatalà kê Apu. ¹⁶Á yáyù nga ikomâ nikayu ta tumulù kayu nira áнна yù ira ngámin nga kunnay nira nga masserbi kê Namarò, á tángngagan naw yù itabarang da áнна yù itaddád da nikayu.

¹⁷Á ayatánà sù labbè di Estepano kári Fortunato kê Akeko, ta maraddamà gapu ta awán ta awayyá naw nga umay, á aggira yù táli

naw nga mangabbák nikán. ¹⁸Á nabannáyád da yù nonò ku ta kunnay ta pamanne ra gapay ngaw sù nonò naw. Á napiá nu tángngagat tam ira laguk, áнна yù ira ngámin nga masserbi ta napiá nga kunnay nira.

¹⁹Á yù ira ngámin nga mangikatalà kâ Apu nga taga Asia, kagiad da ta parè bì ta napiá yù ággián naw, á iyabbû da nu kunnasi kayu ngámin. Á kunnian gapay yù kagiad di Akila kâ Persila nga atáwa na, áнна ngámin ira nga maggagammung ta bale ra. ²⁰Á yù ira ngámin nga wáwwagi tam, iyabbû da gapay nu kunnasi kayu. Á ta paggagammung naw, makkakámoray kayu, tapè mepasingan yù pakkaká-iddù naw.

²¹Á inipetúrâ ku yawe ngámin ta áddè saw. Á sikán lápay yù mattúrâ sù ngágak ku. Pablo.

²²Á nu ajjan nikayu yù áppè pípiá nga awán ta ayâ na kâ Apu Kesu Kiristu, nga Yápu tam, á mokum laguk, nga mapagikáru ta áddè ta áddè. Á Apu, umay ka bì umay!^b

²³Á parè bì ta mepulù nikayu si Apu Kesu nga mangikállà áнна mangiddù nikayu. ²⁴Á awán ta áddè nayù ángngiddù ku gapay nikayu ngámin nga mangikatalà kâ Apu Kesu Kiristu. Á yawe yù áddè nen. Ammán!

^b 16:22 “Maranatha,” kud da ta ággubobuk na Gareko, á yù kebalínán na, “Apu, umay ka bì umay!”